

Ēku Bauskā, Plūdoņa ielā 42/1, 42/2, 42/3, 42/4

Arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija

Pasūtītājs: Ilze Rīgerte

Plūdoņa iela 42/2, Bauska, Bauskas novads, LV – 3901

e-pasts: ilzerigerte@inbox.lv

tālrunis: 29116827

Līgums: Līgums Nr. MEA 006 noslēgts 2023. gada 15. maijā

Izpildītājs: SIA "Marta Emīlija"

Reģ.nr. 43602011610

Krasta iela 17, Bauska, Bauskas novads, LV 3901

e-pasts: liepaina@gmail.com, tālrunis: 26363407

Bauska, 2023

Saturs

Ievads	3. lpp.
Ēku vēsture un būvvēsture	4. lpp.
Ziņas par ēku īpašniekiem	10. lpp.
Ēka 42/1	11. lpp.
Secinājumi un rekomendācijas	32. lpp.
Ēka 42/2	36. lpp.
Secinājumi un rekomendācijas	40. lpp.
Ēka 42/3	42. lpp.
Secinājumi un rekomendācijas	56. lpp.
Ēka 42/4	59. lpp.
Secinājumi un rekomendācijas	74. lpp.
Detāļas	77. lpp.
Vispārīgi secinājumi	79. lpp.
Vēsturiskie attēli	80. lpp.
Publikācijas	84. lpp.
Izmantotie informācijas avoti	88. lpp.
Izraksts no VKPAI rīkojuma nr. 2/15 (01.04.2011.) VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS REKOMENDĀCIJAS Nr. 2011-3 VĒSTURISKO ĒKU ENERGOEFEKTIVITĀTES UZLABOŠANAI	89. lpp.
Izraksts no saistošajiem noteikumiem par Bauskas novada pašvaldības līdzfinansējumu kultūras pieminekļu saglabāšanai	89. lpp.

Ievads

Ēku komplekss Bauskā, Plūdoņa ielā 42/1, 42/2, 42/3, 42/4 atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa "Bauskas vecpilsēta" (valsts aizsardzības nr. 7425, KM 1998. gada 29. oktobra rīkojums Nr. 128) teritorijā. Būves kopumā saglabājušas apjomu, kāds tas radies 19. gadsimta beigās un divdesmitā gadsimta sākumā.

Lai noskaidrotu celtni kādreizējo izskatu, kas ļautu rekonstruēt ēku sākotnējo veidolu un palīdzētu tām organiski iekļauties Bauskas vecpilsētas vēsturiskajā vidē, veikta celtni arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija. Darbs pasūtīts saistībā ar ģeogrāfijas ieceru atjaunot ēku kompleksu, pagalmā iekārtojot publisku telpu ar āra kafejnīcu un vietu amatnieku un mājažotāju tirdziņiem. Ēkās 42/3 un 42/4 tiks iekārtoti īres dzīvokļi. Ēkā 42/1 būs kafejnīca ar āra terasi pagalmā. Ēkā 42/2 pirmajā stāvā atrodas frizētava un skaistumkopšanas salons, otrajā stāvā – dzīvoklis. Izpildot Bauskas novada domes 2021. gada 30. septembrī apstiprinātos saistošos noteikumus Nr. 6, celtnēm, kas atrodas Bauskas vecpilsētas teritorijā, pirms šādu darbu sākšanas jāveic ēkas arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija, lai konstatētu, fiksētu un novērtētu vēl esošās ēkas autentiskās substances, kā arī dotu rekomendācijas to saglabāšanai, renovācijai un restaurācijai.

Inventarizācijas organizētāji, dalībnieki un apstākļi

Ēkas inventarizāciju pasūtīja Ilze Rīgerte, noslēdzot līgumu ar SIA "Marta Emīlija". Inventarizācija veikta 2023. gada jūlijā un augustā. Konsultācijas un palīdzību informācijas precizēšanā sniedza *Mg. art.* Ina Līne, Bauskas muzeja galvenā krājumu glabātāja Ilva Strautzele. Sākotnējo fasāžu rekonstrukcijas zīmējumu un renovācijas priekšlikumu vizualizēja Edgars Bruģis. Fotofiksāciju veica Indra Liepa. Inventarizācijā apsekotas gan māju fasādes, gan iekštelpas, ieskaitot bēniņus un pagrabus.

Inventarizācijas atskaides saturs un forma

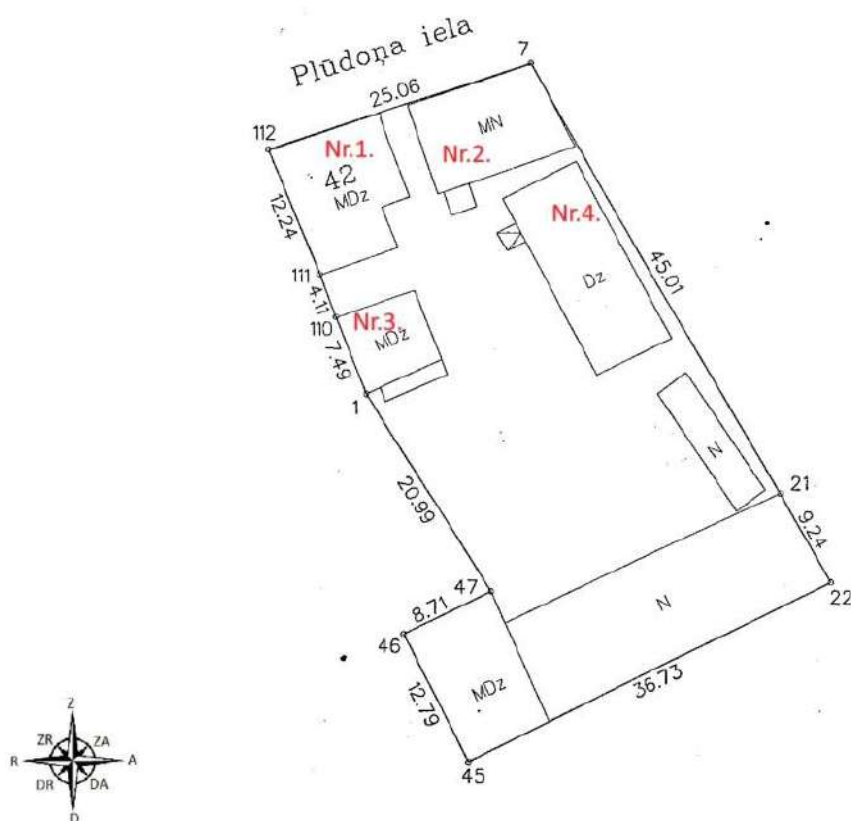
Inventarizācijas rezultāti apkopoti vienā sējumā, kas sagatavots divos eksemplāros – viens pasūtītājam, viens izpildītājam. Pasūtītājam inventarizācijas teksts un attēli iesniegti arī digitālā formātā.

Pētniecības metodes

Vēsturiskās, izogrāfiskās un dokumentālās informācijas apzināšana un apkopošana, ēku vizuālā apsekošana, foto fiksācija.

Ēku vēsture un būvvēsture

Uz gruntsgabala Bauskā, Plūdoņa ielā 42, atrodas četras ēkas, divas ielas malā, divas pagalmā. (kadastra Nr. 40010040100001, 40010040100002, 40010040100003, 40010040100004). Ēkas Plūdoņa ielas malā, plānā nr. 1 un nr. 2., pagalma ēkas plānā nr. 3. un 4. (1. attēls).

1. attēls. Ēku Plūdoņa ielā 42 novietojums gruntsgabalā un to orientācija pēc debespusēm

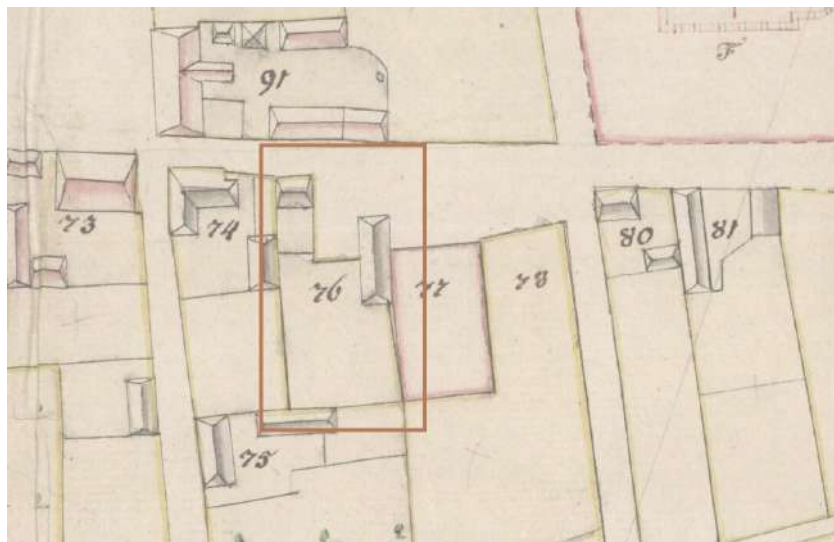
Ielas nosaukumi un numuri

Pētāmās ēkas atrodas uz gruntsgabala, kura hipotēkas numurs sākotnēji bija 76, bet pēc hipotēkas numuru maiņas 1860. gadā - 141.

Sākotnējā ēku adrese bija Pils iela 42, (tautā saukta arī par Cūku ielu), kopš 1940. gada, Plūdoņa iela 42, bet 1945. gadā Plūdoņa ielu pārdēvēja par Andreja Upīša ielu. 1989. gadā ielai tika atjaunots Plūdoņa vārds un ēku pašreizējā adrese ir Plūdoņa iela 42/1, 42/2, 42/3, 42/4.

Ziņas par ēku vēsturi

Pētāmais gruntsgabals un ēkas atrodas Bauskas vecpilsētas teritorijā, Plūdoņa ielā. Bauskas apriņķa mērnika Heinriha Johana Krāmera 1797. gadā sastādītajā Bauskas plānā redzams, ka pētāmajam gruntsgabalam piešķirts 76. hipotēkas numurs un iezīmēta apbūve – viena gandrīz kvadrātiska ēka ielas malā, otra ēka attālināta no ielas līnijas gruntsgabala dziļumā (2. attēls).

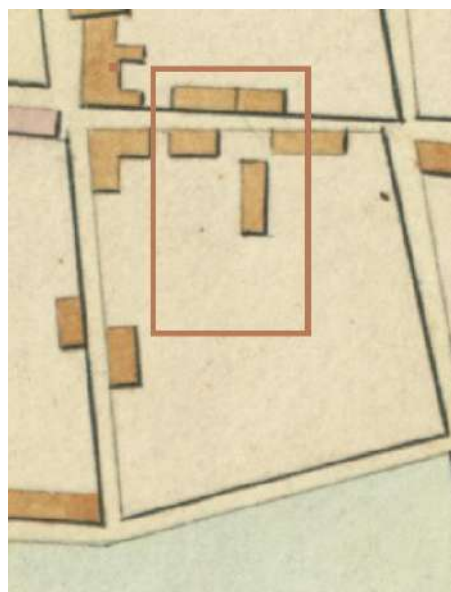
2. attēls. Heinriha Johana Krāmera 1797. gadā zīmētais Bauskas pilsētas plāns, fragments.

LVVA, 1679. fonds, 156. apraksts,
111. lieta

1840. gada pilsētas plānā redzamas tās pašas divas ēkas, kas bija iezīmētas jau 1797. gada plānā, bet nav iezīmētas gruntsgabala robežas un gruntsgabals nav numurēts (4.attēls).

3. attēls. 1840.gada Bauskas pilsētas plāns.
LVVA, 6828. fonds, 2. apraksts,
454. lieta, 43. lapa

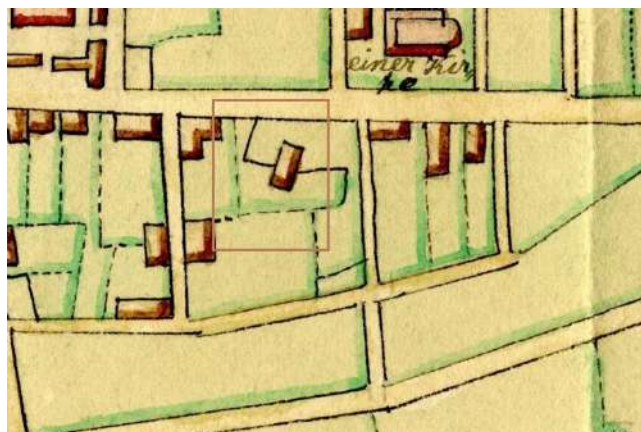
4. attēls. 1840. gada Bauskas pilsētas plāna fragments.
LVVA, 6828. fonds, 2. apraksts,
454. lieta, 43. lapa

1848. gada plānā, vairs nav atzīmēta ēka ielas malā, savukārt ēka gruntsgabala dziļumā iezīmēta slīpi. (6. attēls).

5. attēls. 1848. gada Bauskas pilsētas plāns.

LNB, RRGN, inv. Nr. RKt.L-2/63

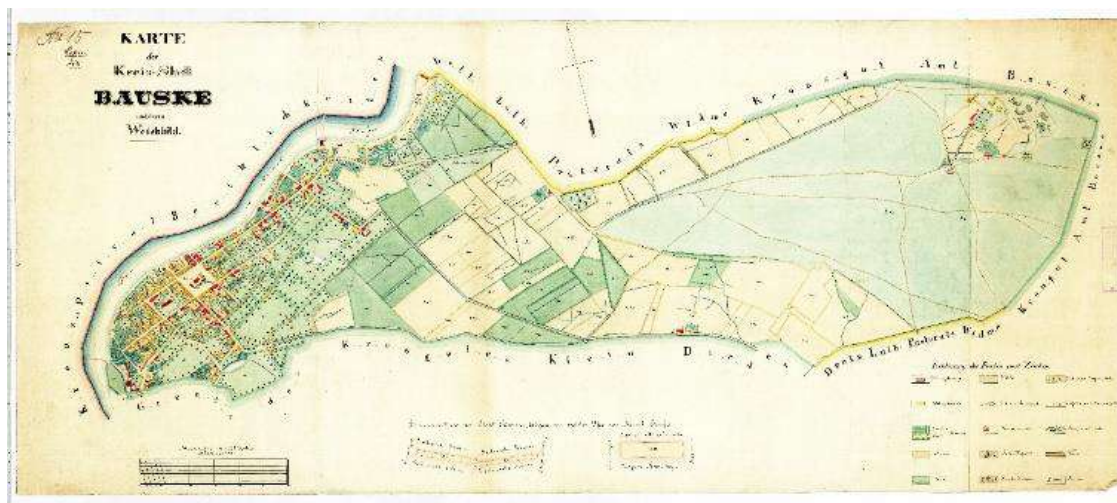

6. attēls. 1848. gada Bauskas pilsētas plāna fragments.

LNB, RRGN, inv. Nr. RKt.L-2/63

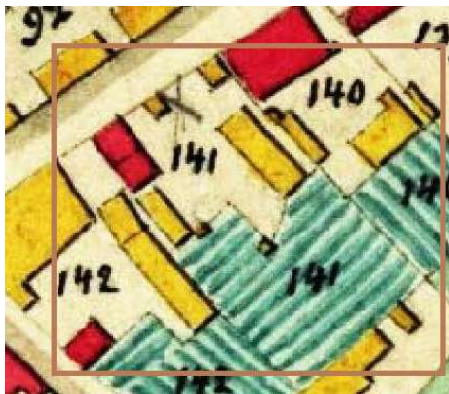
Visos trijos plānos iezīmētās sākotnējās ēkas, visticamāk, bijušas vienkāršas koka ēkas ar salmu jumtu.

Aizputes apriņķa revizora E. Nazarova (*E. Nasarow*) 1882. gada plānā skaidri iezīmētas gruntsgabala robežas un jauna apbūve. Mūra ēka ielas malā orientēta ar īsāko fasādi pret ielu, tagad Plūdoņa 42/1. Ielas malā vēl divas mazas koka ēkas tagadējās 42/2 ēkas vietā. Gruntsgabala dziļumā divas paralēlas koka ēkas, tagad Plūdoņa 42/3 un 42/4. Gruntsgabalā vēl iezīmētas pavisam mazas divas ēciņas un liels sakņu dārzs (8. attēls).

7. attēls. 1882. gada Bauskas pilsētas plāns.

LVVA, 1679. fonds, 156. apraksts, 106. lieta

8. attēls. 1882. gada Bauskas pilsētas plāns, fragments

LVVA, 1679. fonds, 156. apraksts, 106. lieta

1860. gadā mainīti zemesgabalu hipotēku numuri, un gruntsgabalam ar sākotnējo nr. 76 piešķirts jauns numurs – 141, kas redzams 1882. gada plānā.

1899. gada plāns rāda, ka pētāmais gruntsgabals jau biezi apbūvēts. Ielas malā, blakus jau esošajai mūra ēkai uzcelta jauna ķieģeļu dzīvojamā ēka. Pagalmā iezīmētas trīs ķieģeļu dzīvojamās ēkas un vairākas koka ēkas (10. attēls).

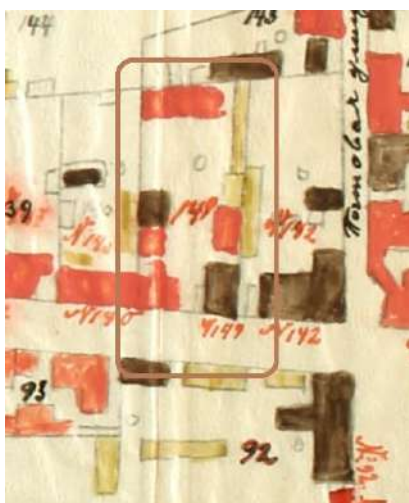
1899. gada plāns orientēts pretēji tradicionālajiem – lapas augšpuse vērsta nevis uz ziemeļiem, bet dienvidiem (9. attēls).

9. attēls. 1899. gada Bauskas pilsētas plāns.

LVVA, 544. fonds, 1. apraksts,

7976. lieta, 71. a lapa

10. attēls. Fragments no 1899. gada Bauskas pilsētas plāna.

LVVA, 544. fonds, 1. apraksts,

7976. lieta, 71. a lapa

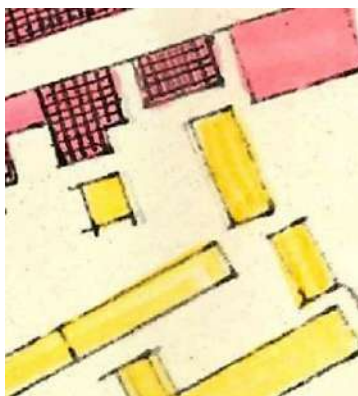
11. attēls. Fragments no 1899. gada Bauskas pilsētas plāna, eksplikācija. LVVA, 544. fonds, 1. apraksts, 7976. lieta, 71. a lapa

1956. gada PSRS Celtniecības ministrijas projektēšanas institūta nr. 1. Rīgas nodaļā izgatavotajā Bauskas pilsētas plānā pētāmajā gruntsgabalā iezīmēta viena ķieģeļu dzīvojamā ēka ielas malā (42/1), otra ēka (42/2) iezīmēta, bet nav norādīts materiāls un pielietojums. Pagalmā viena koka dzīvojamā ēka (42/4) un viena ķieģeļu dzīvojamā ēka (42/3). (12. attēls). Gruntsgabalā vēl atrodas divas ķieģeļu nedzīvojamās ēkas, viena koka nedzīvojama ēka un šķūnis.

12. attēls. Ēku izvietojums gruntsgabalā 1956. gadā. Fragments no Bauskas pilsētas 1956. gada topogrāfijas (M 1:500). Bauskas novada Būvvaldes arhīvs, inv. Nr. 35.

Bauskas vecpilsētas reģenerācijas plānā ar apbūves izvērtējumu, ko 1985. gadā izstrādājusi arhitekte Ilze Bākule, mūra ēkas ielas malā novērtētas kā arhitektūras pieminekļi (13. attēls), pagalma ēkas novērtētas kā neitrāla apbūve.

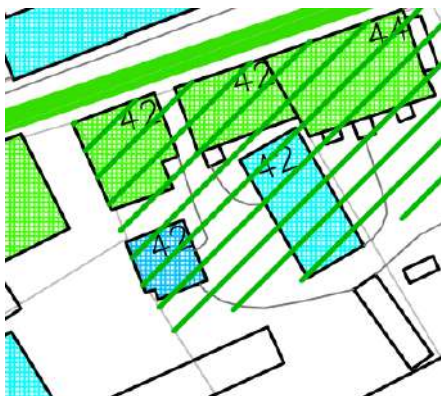

13. attēls. Bauskas vecpilsētas reģenerācija
plāna fragments. 1985. gads.

VKPAI PDC

1986. gada 20. maijā izdots Bauskas rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas rīkojums nr. 103.¹ Tas noteica, ka veicams ievērojams darbu apjoms, jo vasaras periodā plānots ekskursantu un tūristu apmeklējumu skaita pieaugums. Pilsētas un rajona organizācijām un uzņēmumiem ar saviem materiāliem un darbaspēku jāpiedalās šī uzdevuma izpildē noteiktajos termiņos. Dzīvokļu saimniecības pārvaldei jānokrāso astoņas ēkas, tai skaitā ēkas Andreja Upīša ielā 42. ievērojot rajona arhitekta izstrādāto krāsu pasi. Krāsu pasē norādīti toņi pēc 1983. gada toņu albuma, sienas Nr. 15 – violetas, arhitektūras detaļas Nr. 82 – gaiši dzeltenas, koka detaļas – vārti, durvis, logi – Nr. 19. brūnas. Ēkas fasāžu krāsu zondāžās tika konstatēti arhitekta ieteiktie krāsu toņi.

2012. gadā Arhitektoniskās izpētes grupas (AIG) sastādītajā pilsētas plānā ēkas datētas ar laika posmu no 1899. gada līdz 20. gadsimta sākumam un atzīmētas kā pilsētbūvnieciski nozīmīgas ēkas, kurām nepieciešamas atsevišķas izmaiņas, lai atjaunotu to vēsturisko veidolu (14. attēls). Visas četras ēkas un pagalms novērtētas kā zona ar augstu vēsturiskā gruntsgabala autentiskuma pakāpi.²

14. attēls. Saudzējamās un potenciāli
rekonstruējamās zonas

Bauskas vēsturiskā centra inventarizācijā
iegūtie rezultāti.

2012. un 2013. gads. AIG

¹ Latvijas PSR Bauskas rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja. Rīkojums Nr. 103. 20.05.86.

² "Bauskas vēsturiskā centra inventarizācija", SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa" 2013.

2002. gadā ēka 42/2 tika remontēta, remonta laikā vēsturiskie logi, durvis un logu slēgi tika nomainīti pret jauniem. Šīfera jumtu nomainīja pret viļņotā bitumena plāksnēm un pārkrāsoja fasādi. Ēkā tika iekārtota frizētava “Elvīra” un viens dzīvoklis otrajā stāvā.

Ēkā 42/1 90. gadu beigās bija iekārtots dziju un audumu veikals “Tīne”, vēlāk mākslas salons “Meistars Gothards”. Tagad ēka netiek izmantota. Ēkās 42/3 un 42/4 bija iekārtoti dzīvokļi, tagad ēkas stāv tukšas. Ķieģeļu ēkai pagalmā 2013. gadā iebruka jumts, pašlaik ēka tiek nojaukta.

Ziņas par ēkas īpašniekiem

1766. gadā zemesgabala Nr. 76 trīs ceturtdaļas piederēja tiesas fogtam Dankmeijeram (*Danckmeier*)³.

1912. gadā izdotajā Rihtera adrešu grāmatā lasāms, ka 141. gruntsgabals pieder Ābelam Berkovicam (*Berkowitz*)⁴.

Brīvās Latvijas laikā ēkas piederēja K. Žiemam un šeit notika aktīva saimnieciskā darbība. Grundmanis iepirka cūkas (gan dzīvas, gan kautas), šeit varēja dabūt izmitināšanai labas piena govīs. J. Šulcs tirgoja ūdens sūkņus un piedāvāja ierīkot artēziskās un citas akas. Tika piedāvātas arī telpas frizētavai.

1940. gadā kā Bauskas pilsētas pašvaldībai pakļautās ēkas Plūdoņa ielā 42 īpašnieki uzrādīti Žiema mantinieki.⁵ 1940. gada maijā spodrības nedēļas laikā šeit bija iekārtots lūžņu pārstrādes punkts.

Pēckara mājas grāmatas vēsta, ka īrnieki šeit mainījušies gana bieži, daudzi no tiem krievu tautības.

Deviņdesmito gadu vidū ēku kompleksu atguva Amerikas Savienotajās Valstīs dzīvojošais Jānis Arnolds Turķis (dzimis 1914. gada 17. oktobrī). 1999. gadā viņš ēku kompleksu uzdāvināja tagadējai īpašniecei Ilzei Rīgertei.

Gruntsgabals ir saglabājis savu sākotnējo apbūvi un šobrīd ir labs, autentisku dzīvojamo vidi raksturojošs piemērs, tomēr katras ēkas būvēsture ir atšķirīga.

³ LCVVA, 2728. f., 8.apr., 55.l.

⁴ Richter's Baltische Verkehrs- und Adressbücher. II Band. Kurland, 1912

⁵ LPSR AP Prezidija ziņotājs Nr. 43, 10.19.1940

Ēka 42/1

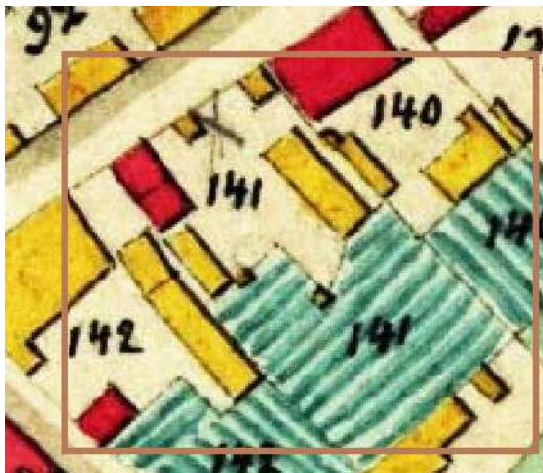

15. attēls. Skats uz ēku no ziemeļrietumiem, plānā nr. 1. (1. attēls)

Ēkas vēsture un būvvēsture.

1797. gada pilsētas plānā pētāmās ēkas vietā iezīmēta neliela, gandrīz kvadrātiska ēka, kuras rietumu siena “iezīmē” gruntsgabala robežas (2. attēls). 1840. gada plānā iezīmēta jau taisnstūra ēka, savukārt, 1848. gada plānā ēkas vairs nav.

1882. gada plānā iezīmēta mūra ēka ar šaurāko malu orientēta pret ielu (16. attēls). Tas ir tagadējās ēkas pamatkorpus.

16. attēls. 1882. gada Bauskas plāna fragments ar konkrēto gruntsgabalu nr. 141. LVVA, 1697. fonds, 156. apraksts, 106. lieta

Pēc 1899. gada plāna eksplikācijas redzam, ka ēka nosaukta par akmens māju un tai iezīmēta piebūve pie ēkas austrumu sienas (17. attēls).

17. attēls. Fragments no 1899. gada Bauskas pilsētas plāna. LVVA, 544. fonds, 1. apraksts, 7976. lieta, 71. a lapa

1956. gada plānā ēka atzīmēta kā ķieģeļu dzīvojamā ēka (12. attēls), 1985. gada plānā tā nosaukta par arhitektūras pieminekli (13. attēls). 2012. gada plānā ēka, kopā ar blakus ēku novērtēta kā kultūrvēsturiski nozīmīga autentiska pilsētas ielas ainava.⁶

1934. gada fotogrāfijā redzam ēkas dakstiņu jumtu un vienkāršu piebūves vārtus. Mājā iekārtotas drēbnieka un kurpnieka darbnīcas (18. attēls).

1973. gada attēlos var redzēt, ka logiem nav slēģu, kā arī daļēji redzams sākotnējais loga ar sešu rūšu dalījumu (19., 20. attēls). Ziemeļu fasādē ēkai redzamas divas durvju aillas.

⁶ "Bauskas vēsturiskā centra inventarizācija", SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa" 2013.

18. attēls. 1934. gada foto, fragments
 Autors Ģederts Ramans
 Bauskas muzejs.
 Inv. nr. BNM 13380

19.attēls. 1973. gada foto, fragments
 Autors Gunārs Silakaktiņš
 Bauskas muzejs
 Inv.nr. BNMneg. 197

20. attēls. 1973. gada foto, fragments
 Autors Gunārs Silakaktiņš
 Bauskas muzejs
 Inv.nr. BNMneg. 191

1993. gada attēlā redzams, ka piebūves lielo vārtu vietā ierīkotas durvis (21. attēls).

21. attēls. 1993. gada foto. Autors Leonīds Trofimčuks
Bauskas muzejs. Inv.nr. BNMneg. 2585

90. gadu otrās puses nezināma autora fotogrāfija rāda, ka ēka tikusi remontēta, tai aizmūrētas pamatkorpusa durvis, atstājot durvju vietā nišu fasādē. Logiem izgatavoti slēgi, ēkas fasāde nokrāsota.

22. attēls. 90. gadu otrās puses foto. Autors nezināms

Apjoms, konstrukcijas, fasādes.

Pētāmā ēka ir taisnstūra viena stāva mūra ēka ar šaurāko malu orientēta pret ielu. Pie ēkas austrumu sienas ir viena stāva mūra piebūve, pie kuras dienvidu sienas, savukārt, ir divu stāvu pildrežģu piebūve (23. attēls). Ēku ar blakus ēku savieno mūra vārtu arka (24. attēls). Vārtu arka segta ar māla dakstiņiem, saglabājušies arī vārtu eņģu pirksti (25. attēls).

23. attēls. Ēkas piebūves, skats uz dienvidrietumiem

24. attēls. Abas ēkas savienošā arka, skats uz dienvidiem

25. attēls. Vārtu arkā saglabājušies trīs eņģu pirksti.

26. attēls. Skats uz ēku no dienvidaustrumiem. Redzama 20. gadsimta sākuma pildrežģa piebūve.

Ēkas dienvidu fasādes zelminī redzams sākotnējais pildrežģis ar diviem logiem (30. attēls). Visas fasādes apmestas ar kaļķa apmetumu un krāsotas.

Ielas fasādē konstatētas 5 krāsojumu kārtas sienas plaknē (27. attēls) un 5 krāsojumu kārtas uz dekoratīvās ķieģeļu starpdzegas (28. attēls).

27. attēls. Krāsu kārtas ziemeļu fasādes plaknē

28. attēls. Krāsu kārtas uz ziemeļu fasādes starpdzegas

Vienstāva piebūves austrumu fasādei krāsu zondāžās konstatēti trīs krāsu slāņi (29. attēls). Pildrežģa piebūvei konstatēti trīs krāsu slāņi.

29. attēls. Trīs krāsu kārtas austrumu fasādē

30. attēls. Dienvidu fasāde ar sākotnējo (1848.-1882.g.) pildrežģa zelmini.

Ēkas rietumu fasādē redzama sākotnējās ēkas guļbaļķu siena un 19. gadsimta mūra piebūve.

31. attēls. Skats uz ēku no rietumiem. Redzama 18.gs.beigu plānā attēlotās ēkas guļbaļķu siena.

Jumts, skursteņi un bēniņi.

Ēkas Plūdoņa ielā 42/1 pamatkorpusu un pildrežģu piebūvi sedz divslīpju jumti. Vienstāva mūra piebūvi sedz vienslīpes jumts.

Visas jumta daļas sedz viļņotā šīfera (azbestcements) loksnes. Ēkas pamatapjoma un arī piebūves jumta konstrukcijas ir vienkāršas, tās veido uz korpusa ārsienām balstītas spāres (32. attēls). Pamatkorpusa jumtu veido 15 spāru pāri, pildrežģu piebūves jumtu veido 5 spāru pāri.

32. attēls. Pamatapjoma jumta konstrukcijas kopskats uz ziemeļiem

33. attēls. Pamatapjoma jumta konstrukcijas kopskats uz dienvidiem

34. attēls. Skats no ēkas pamatapjoma bēniņiem uz piebūves bēniņu daļu

35. attēls. Mūra piebūves bēniņu skats uz dienvidiem

Gan ēkas pamatapjoma, gan piebūves spāres korē savienotas, ietapojot vienu otrā un nostiprinot savienojuma vietu ar abām spārēm caururbtu koka tapu (36. attēls). Virs spārēm uznaģlotas latas, kas balsta šīfera jumtu.

36. attēls. Siju stiprinājums ar tapu

37. attēls. Virs sijām uznaģlotais latojums, kas balsta viļņotā šīfera loksnes.

Atsevišķi siju pāri marķēti ar iecirstiem romiešu cipariem (38., 39. attēls), bet siju numerācija nav secīga. Tas ļauj domāt, ka jumta konstrukcijā izmantoti vēsturiskie būvmateriāli no iepriekšējās ēkas.

38. attēls. Siju marķējums

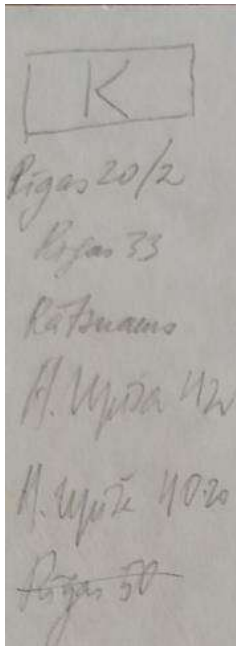
39. attēls. Siju marķējums

Pamatkorpusa centrālās daļas sija stipri ieliekusies, lai to nofiksētu, atrasts asprātīgs risinājums, atsienot siju pret jumta kori un to nospriegojot (40. attēls).

40. attēls. Nesošās sijas stiprinājums, skats uz ziemeļiem

Kā rāda 1934. gada fotoattēls, ēkas jumts sākotnēji ir bijis segts ar māla dakstiņiem. Atsevišķi vēsturiskie dakstiņi ēkas bēniņos atrasti arī inventarizācijas laikā, daži iezīmēti ar meistara zīmi (42. attēls).

41. attēls. Rundāles pils muzeja ekspedīcijā fiksētā dakstiņa meistarzīme. RPM zinātniskais arhīvs, Bauskas lieta

42. attēls. Ēkas bēniņos atrastā dakstiņa fragments ar zīmi K

Pamatkorpusa un piebūves jumta savienojuma vieta ieklāta ar Anglijā ražotām skārda loksnēm (43., 44. attēls). Mainot dakstiņu jumtu pret šīferi, skārda loksnes saglabātas, izbūvēta arī jumta lūka (45. attēls).

43. attēls. Skārda loksne ar firmas zīmes fragmentu

44. attēls. Skārda loksne pamatkorpusa un piebūves jumta savienojuma vietā

45. attēls. Jumta lūka, skats uz rietumiem

Cauri ēkas pamatapjoma stāvu un jumta stāvu izmūrēts skurstenis, kuru virs jumta čukura vainago, no neapmestiem ķieģeļiem mūrēta skursteņa "galva". Skursteņa galva nobrukusi līdz jumta līmenim. Skurstenis jumta stāvā un bēniņu telpā mūrēts ieslīpi, tā lai tā izeja virs jumta būtu tieši jumta kores vietā (46., 47. attēls) .

46. attēls. Skurstenis bēniņu stāva dzīvoklī, skats uz ziemeļiem

47. attēls. Skurstenis bēniņos, skats uz ziemeļiem

Divdesmitā gadsimta deviņdesmito gadu otrajā pusē, ēkā iebūvēts kamīns un sarkanu ķieģeļu skurstenis, kas paceļas vairāku metru augstumā virs jumta (49. attēls).

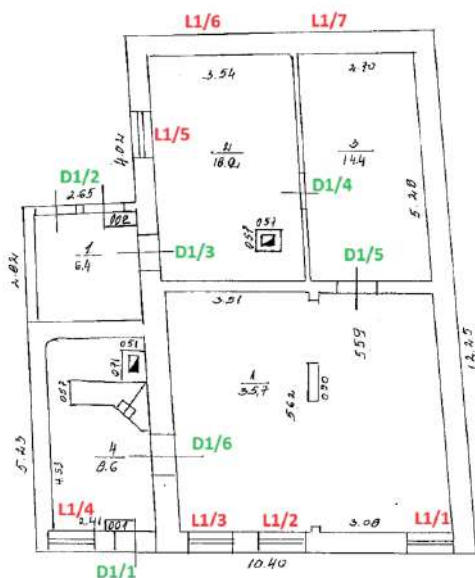
48. attēls. Sākotnējā skursteņa "galva" nobrukusi līdz jumta līmenim

49. attēls. 1990. gadu otrās puses skurstenis.

Logi

Ēkas ielas fasādes pirmajā stāvā ir četras vēsturiskās logu aillas, kurām ir mūrētas, apmestas ķieģeļu palodzes. 20. gadsimta 90. gadu otrajā pusē logiem izgatavoti slēgi.

50. attēls. Pirmā stāva plāns ar logu un durvju numerāciju

51. attēls.

Loga L1/1 slēgi

52. attēls.

Loga L1/2 slēgi

53. attēls.

Loga L1/3 slēgi

54. attēls.

Loga L1/4 slēgi

55. attēls. Logs L1/1

56. attēls. Logs L1/2

57. attēls. Logs L1/3

58. attēls. Logs L1/4

Ēkas austrumu sienas pirmajā stāvā saglabājies viens vēsturiskais logs (59. attēls) ar logu stūreņiem un enģēm (62. – 66. attēls).

59. attēls. Logs L1/5

60. attēls. Logs L1/6

61. attēls. Logs L1/7

Dienvidu sienas pirmajā stāvā ir divas vēsturiskās logu aillas, kurās daļēji saglabājušās logu aplodas (60., 61. attēls).

62. attēls. Loga L1/5 stūrenis ar enģi

63. attēls. Loga L1/5 stūrenis ar enģi

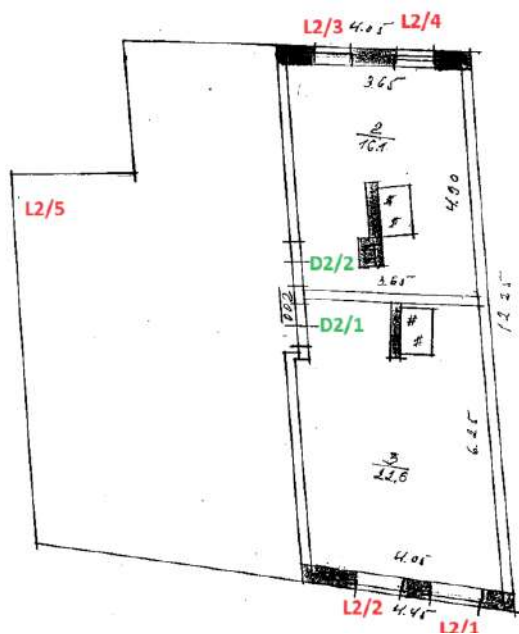
64. attēls. Loga L1/5 stūrenis

65. attēls. Loga L1/5 eņģe

66. attēls. Loga L1/5 eņģe

67. attēls. Otrā stāva plāns ar logu un durvju numerāciju

68. attēls. Logs L2/1

69. attēls. Logs L2/2

Ziemeļu fasādē saglabājušies vēsturiskie logi ar sešu rūšu dalījumu, logam L2/1 arī logu stūreņi (70. attēls). Sākotnējo logu krāsojumu nav iespējams konstatēt.

70. attēls. Logs L2/3

71. attēls. Logs L2/4

Ēkas ziemeļu sienas pildrežģu zelminī iebūvēti divi sešu rūšu logi (70., 71. attēls).

Logiem konstatēts pelēks krāsojums vienā kārtā. Pildrežģu piebūves otrajā stāvā iebūvēts verams sešu rūšu logs (72. attēls).

72. attēls. Logs L2/5

Durvis

Ēkas dienvidu fasādē saglabājušās divas vēsturiskās durvju ailas (73., 74. attēls).

73. attēls. Durvis D1/3

74. attēls. Durvis D1/4

Durvis D1/3, domājams, saglabājušās no sākotnējās ēkas, par ko liecina sirpja eņģes (75., 76. attēls).

75. attēls. Sirpja eņģe D1/3 durvīs

76. attēls. Sirpja eņģes fragments un eņģe D1/3 durvīs

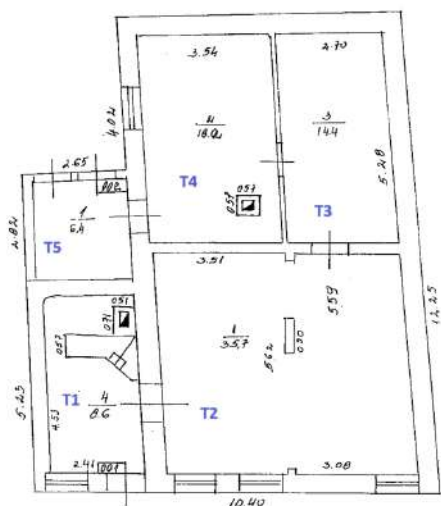
Pildrežģa piebūves durvis D1/4 (74. attēls) neatbilst durvju ailai. Ielas fasādes durvis izgatavotas pēc 1973. gada (77. attēls).

77. attēls. Ielas fasādes durvis, plānā D1/1 (50. attēls)

Iekštelpas

Inventarizācija laikā, apsekojot ēkas iekštelpas, būtisku informāciju par ēkas sākotnējo iekštelpu apdari – sienu, griestu krāsojumiem neizdevās iegūt. Kopš 1990.-tajiem gadiem atsevišķās telpās veikti apjomīgi remontu. Piebūves daļai, telpa T1 (79. attēls) izmūrēts jauns sarkanu ķieģeļu kamīns, kas savienots ar skursteni. Telpas sienas apšūtas ar sarkaniem ķieģeļiem.

78. attēls. Pirmā stāva plāns ar telpu numerāciju.

79. attēls. Telpas T1 kamīns, skats uz dienvidiem

Telpā T1/2, nojaukta starpsiena, atstājot vien balstu telpas centrā, apkures krāsns pievienota jaunajam skurstenim (80., 81. attēls).

80. attēls. Telpa nr.T2, skats uz rietumiem

81. attēls. Telpa nr. T2, skats uz austrumiem

Telpā T3 redzama sākotnējās ēkas guļbalķu siena (82. attēls).

82. attēls. Telpa nr.T3 , skats uz ziemeļiem

83. attēls. Telpa nr. T3, skats uz dienvidiem ar aizmūrēto logailu un iebrukušo grīdu

84. attēls. Telpa nr. T 4, skats uz ziemeļrietumiem

85. attēls. Telpa nr. T 4, skats uz dienvidiem

Kāpnes

Ēkas pildrežģu piebūvē izvietotas vienkāršas koka kāpnes bez margām, kas ved uz bēniņu stāvu. Kāpnes labi saglabājušās.

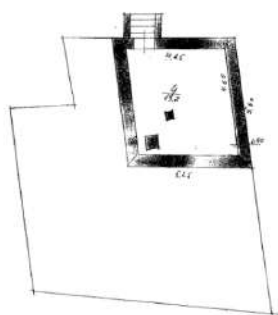
86. attēls. Kāpnes uz bēniņu stāvu pildrežģa piebūvē, skats uz dienvidiem

87. attēls. Kāpnes uz bēniņu stāvu pildrežģa piebūvē, skats uz rietumiem

Pagrabs

1999. gada inventarizācijas plānā iezīmētais pagrabs, domājams, izbūvēts iepriekšējā pagraba vietā (88. attēls). Tas varētu būt noticis deviņdesmito gadu sākumā, kad ēkā īslaicīgi bija iekārtots bārs. Pagrabā izbūvēts kamīns, kas nav ticis lietots. Noejas kāpnes uz pagrabu no ēkas ārpuses aizbērtas. Pagraba noeja ēkas iekšpusē tā arī nav tikusi izbūvēta. Ēkas dienvidu sienā ir divas sākotnējās pagraba lūkas (89. attēls).

88. attēls. Pagraba stāva plāns

89. attēls. Aizmūrētā pagraba noeja

90. attēls. Pagrabs, skats uz rietumiem

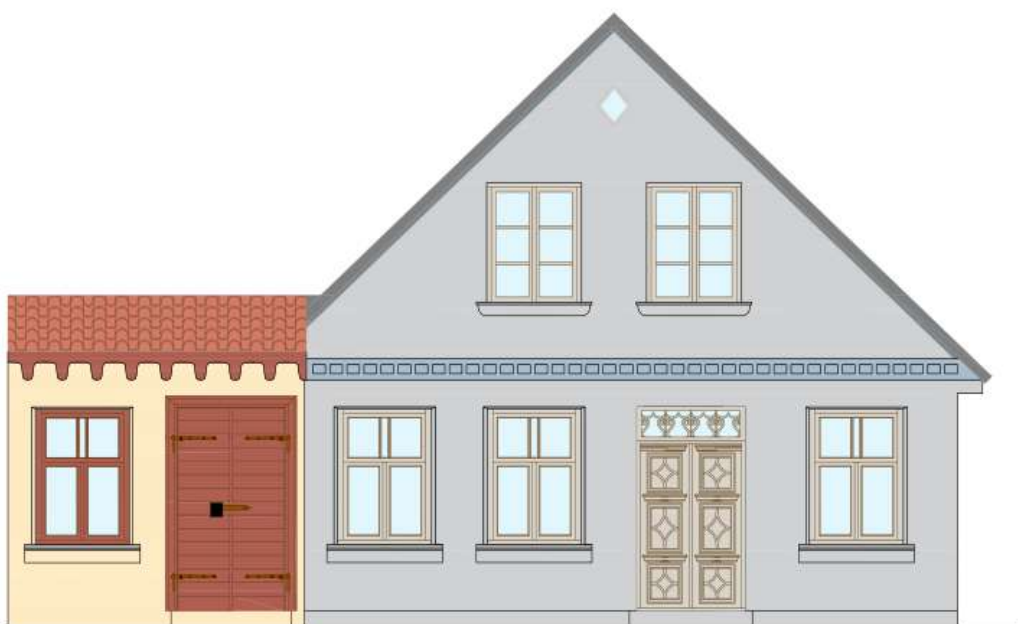

91. attēls. Pagrabs ar kamīnu, skats uz dienvidiem

Secinājumi

Apkopojot inventarizācijas gaitā iegūto informāciju, iegūti šādi secinājumi:

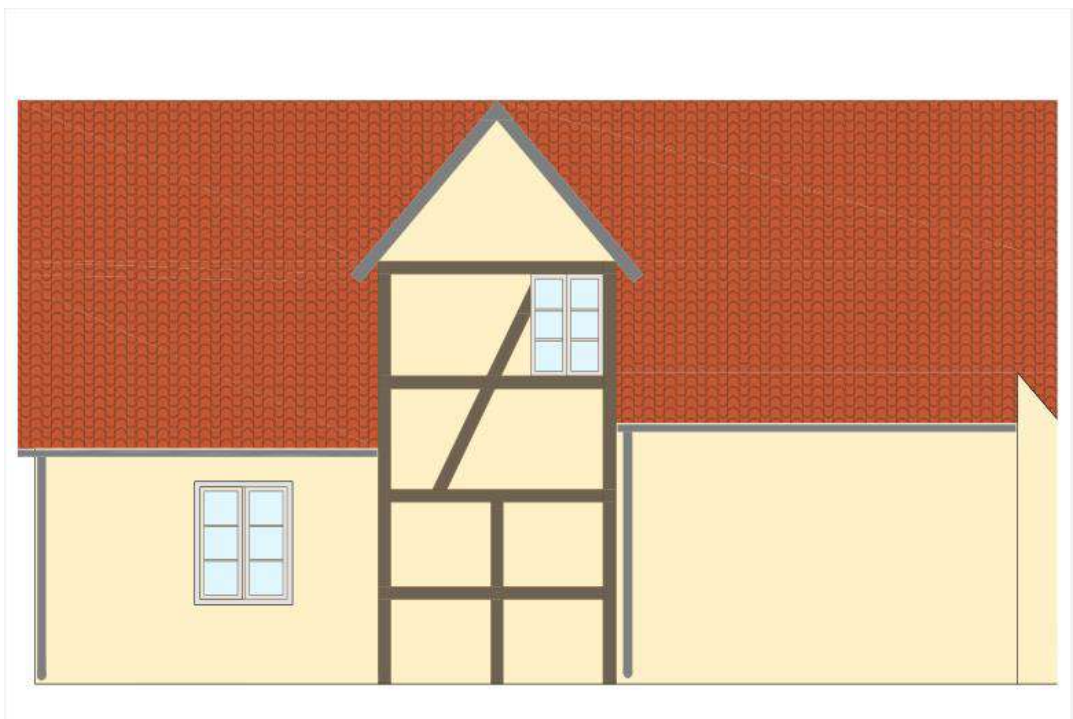
1. Sākotnējā apbūve pētāmās ēkas vietā konstatēta jau 18. gadsimta beigās, tā bija neliela guļbaļķu ēka, kuras rietumu siena redzama tagadējās ēkas apjomā
2. Patreizējās mūra ēkas pamata korpuss celts 19. gadsimta otrajā pusē, līdz 1882. gadam.
3. Pamatkorpuss ir viena stāva mūra ēka, celta uz mūrētiem ķieģeļu pamatiem. Ielas fasādē stāvus atdala dekoratīva strapdzega, kas veidota no slīpi liktiem ķieģeļiem. Logiem izmūrētas palodzes.
4. Ēka apmesta ar kaļķu javu, balsināta. Pamati apmesti, balsināti.
5. Sākotnēji ēka segta ar divslīpju dakstiņu jumtu, kas vēlāk nomainīts pret azbestcements plākšņu (šīfera) jumtu.
6. 19. gadsimta beigās, 20. gadsimta sākumā ēkai piebūvēta vienstāva mūra piebūve un divu stāvu pildrežģu būve.
7. Mūra piebūvei ir vienslīpes jumts, pildrežģu būvei divslīpju jumts.
8. Arī piebūves apmestas ar kaļķa javu un balsinātas.
9. Ielas fasādē ēkai saglabāties viens sākotnējais logs, pārējie nomainīti 20. gs. beigās. Tad arī izgatavoti logu slēgi. Ēkas dienvidu fasādē pirmajā un otrajā stāvā un ielas fasādes otrajā stāvā saglabājušies sākotnējie logi ar logu aprīkojumu – stūreņiem un eņģēm. Nekas neliecina par to, ka logiem bijuši slēgi.
10. Ēkas sākotnējās durvis aizmūrētas, piebūves vārti nomainīti pret durvīm. Dienvidu fasādē saglabājušās sākotnējās durvis.
11. Ēkas savienojumu ar blakus ēku veido mūra vārtu aila, kuru rotā dekoratīva dzega. Aila segta ar dakstiņiem.
12. Iekštelpās redzama viena koka guļbūves siena, iespējams, no sākotnējās 18. gs. ēkas. Piebūvē koka kāpnes uz jumta stāvu. Apkures ierīces nav saglabājušās.

92. attēls. Sākotnējā ziemeļu fasādes krāsojuma rekonstrukcija

Rekomendācijas

1. Projektējot ēkas rekonstrukciju, saglabājams esošās būves apjoms.
2. Ēkai vēlams atjaunot dakstiņu jumta segumu. Vēsturiskā jumta konstrukcija saglabājama, ja nepieciešams, to protezējot un labojot.
3. Ēka aprīkojama ar cinkotā skārda tehnēm un notekcaurulēm, izmantojot atbilstošus Bauskas vecpilsētā esošus prototipus. Cik vien tas tehniski iespējams, jāsaglabā autentiskās detaļas – notekcauruļu vēsturiskie stiprinājumi.
4. Ēku renovējot, skursteņu “galva” saudzīgi saglabājama un rūpīgi atjaunojama.
5. Par paraugu jaunu logu izgatavošanā izmantojams koka logs ar 20. gadsimta sākumam raksturīgo loga dalījumu sešās rūtīs.
6. Ārdurvis projektējamas atbilstoši vēsturiskiem analogiem.
Ārdurvju vērtnes un rāmji izgatavojami no koka un krāsojami ar lineļlas krāsu. Durvis būtu jāaprīko ar tām stilistiski atbilstošu furnitūru – virām, rokturi, noseglplāksni.
7. Fasāde labojama ar kaļķu apmetumu un krāsojama ar kaļķa krāsu. Dekoratīvā ķieģeļu starpdzega krāsojama zondāžās konstatētajā sarkani brūnajā tonī.
8. Ēkas pamatu apmetums jālabo ar kaļķu apmetumu un jākrāso ar kaļķu krāsu.

93. attēls. Ēkas austrumu fasādes rekonstrukcijas priekšlikums

94. attēls. Ēkas dienvidu fasādes rekonstrukcijas priekšlikums

95. attēls. Ēkas ziemeļu fasādes rekonstrukcijas priekšlikums

96. attēls. Ēkas kopskats, ziemeļu fasāde, plānā nr. 2. (1. attēls)

Pirmo reizi pilsētas plānos pētāmā ēka “parādās” 1899. gadā, tā atzīmēta kā ķieģeļu dzīvojamā ēka. Ēka saglabājusi sākotnējo apjomu, bet 21. gadsimta sākumā tai veikts apjomīgs remonts, pielāgojot to frizētavas un skaistumkopšanas salona vajadzībām. Vēsturiskie logi un slēgi tika nomainīti pret jauniem PVC logiem un koka slēgiem ar neatbilstošu aprīkojumu. Jaunās durvis izgatavotas pēc veco durvju parauga. Fasādēm uzklāts jauns apmetums, tās nokrāsotas. Jūmtam uzklātas viļņotā bitumena loksnes un ierīkoti trīs Velux tipa jumta logi.

Fasādē saglabājusies dekoratīvā dzega un mūra palodzes.

Iekštelpas pilnībā pārplānotas un izremontētas, tādēļ nav iespējams konstatēt neko no sākotnējās interjera apdares un apkures ierīcēm. Dokumenti vai fotoattēli, kas sniegtu informāciju par telpu vēsturisko apdari, inventarizācijas laikā netika uzieti.

Senāko zināmo ēkas fotogrāfiju 1934. gadā uzņēmis ģeogrāfs, Latvijas Universitātes profesors Ģederts Ramans. Tajā redzama Plūdoņa ielas 42 (toreiz Pils iela) abu ēku fasādes un dakstiņu jumti (97. attēls).

97. attēls. 1934. gada foto, fragments. Autors Ģederts Ramans
Bauskas muzejs. Inv. nr. BNM 13380

1973. gada fotogrāfijās redzami gaiši krāsotie logu slēgi ar stūreņiem un virām (99. attēls).

98. attēls. 1973. gada foto, fragments.
Autors Gunārs Silakaktiņš
Bauskas muzejs. Inv.nr. BNMneg-197

99. attēls. 1973. gada foto, fragments.
Autors Gunārs Silakaktiņš
Bauskas muzejs. Inv.nr. BNMneg-191

1995. gada nezināma autora fotogrāfija rāda ēkas fasādes pēdējo krāsojumu. Veicot ēkas remontu, krāsu toņi tika izvēlēti atbilstoši vēsturiskajam krāsojumam.

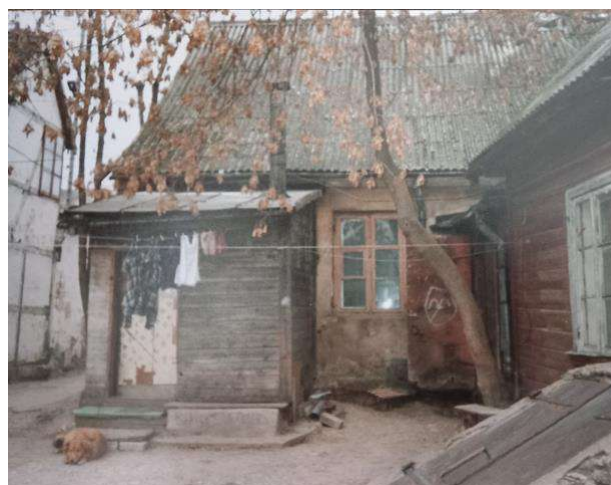

100. attēls. Ēkas ziemeļu fasāde. Foto ap 1995. gadu. Autors nezināms.

101. attēls. Ēkas dienvidu fasāde ar koka piebūvi, kas tagad nojaukta. Foto ap 1995. gadu.

Autors nezināms.

102. attēls. Ēkas dienvidu fasāde ar sākotnējo logu. Foto ap 1995. gadu. Autors nezināms.

103. attēls. Vēsturiskais logs un slēgi. Foto ap 1995. gadu
Autors nezināms.

104. attēls. Jaunais PVC logs un jaunie slēgi

105. attēls. Vēsturiskās durvis, 20. gadsimta 70. gadu
foto. Autors nezināms.

106. attēls. Jaunās koka durvis,
izgatavotas ap 2000. gadu

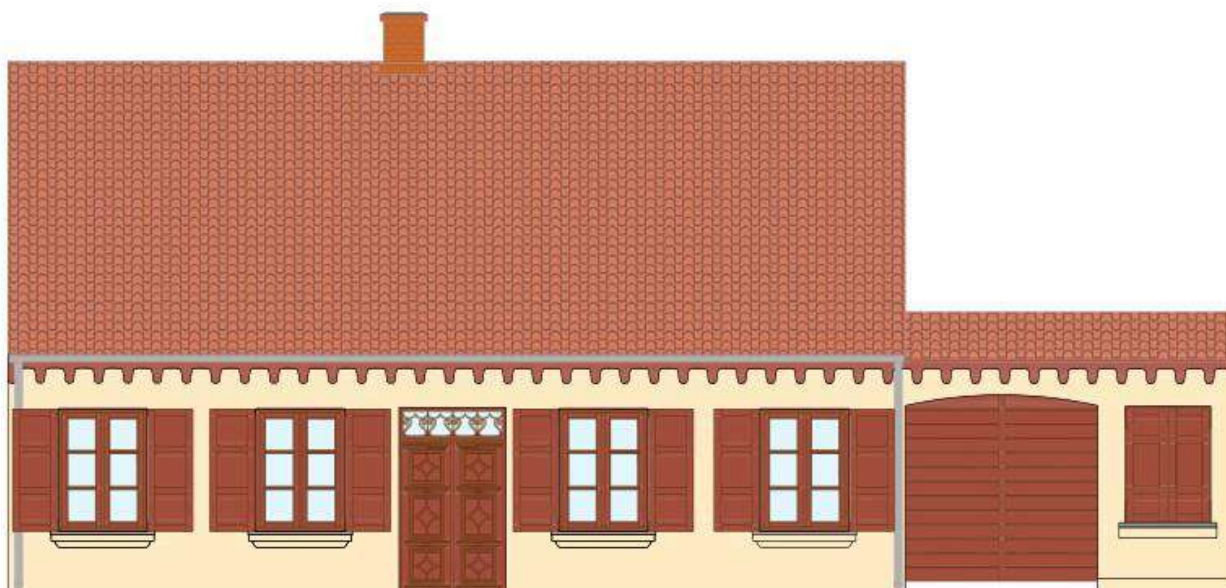
Secinājumi.

Apkopojot inventarizācijas gaitā iegūto informāciju, iegūti šādi secinājumi:

1. Ēka celta laikā no 1882. gada līdz 1899. gadam. Tā ir saglabājusi sākotnējo apjomu un šobrīd, kopā ar mūra vārtu ailu, ir nozīmīga Plūdoņa ielas vēsturiskās apbūves daļa.
2. 21. gadsimta sākumā ēkā veikts apjomīgs remonts. Zuduši visi sākotnējie logi, logu slēgi un durvis. Ēka ieguvusi jaunus brūnus PVC logus un jaunus koka logu slēgus, kā arī trīs Velux tipa jumta logus. Vēsturisko durvju vietā izgatavotas jaunas pēc vēsturisko durvju parauga.
3. Ēka pārkrāsota, jumtam uzlikta viļņotā bitumena loksnes. Iekštelpās nav saglabāties nekas no sākotnējās interjera apdares un apkures elementiem.
4. Ēkas fasādē saglabājusies sākotnēji izmūrētā dekoratīvā dzega un mūra palodzes.

Rekomendācijas

1. Ēkai vēlams atjaunot dakstiņu jumta segumu. Vēsturiskā jumta konstrukcija saglabājama, ja nepieciešams, to protezējot un labojot.
2. Ēka aprīkojama ar cinkotā skārda tekhnēm un notekcaurulēm, izmantojot atbilstošus Bauskas vecpilsētā esošus prototipus.
3. PVC logi nomaināmi pret koka logiem. Par paraugu jaunu logu izgatavošanā izmantojams koka logs ar 20. gadsimta sākumam raksturīgo loga dalījumu sešās rūtīs (paraugs konkretizējams pirms logu projektēšanas un pasūtīšanas). Logi krāsojami, precizējot toni darba gaitā. Logu slēgiem jānomaina nepiemērotais aprīkojums.
4. Ārdurvis pārkrāsojamas ar lineļlas krāsu. Durvis būtu jāaprīko ar tām stilistiski atbilstošu furnitūru – virām, rokturi, nasegplāksni.
5. Fasāde krāsojama ar kaļķa krāsu.
6. Mūra vārtu ailai izgatavojami koka vārti, par paraugu ņemot vēsturiskās analogijas.

107. attēls. Ēkas ziemeļu fasādes rekonstrukcijas priekšlikums

Ēkas vēsture un būvvēsture.

108. attēls. Ēkas kopskats, skats uz austrumu fasādi, plānā nr. 3.

Pētāmā ēka atrodas pagalmā un kopā ar pārējām ēkām veido vienotu vēsturiskās apbūves zonu un labi raksturo gruntsgabala apbūves veidošanas principus. Gruntsgabalā ar nr. 141. pirmo reizi tā parādās 1882. gada plānā. Ēka iezīmēta kā taisnstūrveida koka ēka, kas atrodas gruntsgabala dziļumā aiz ielas malā esošās mūra ēkas. Tās DA stūrī iezīmēta vēl viena maza koka ēciņa (16. attēls). 1899. gada plānā ēka atzīmēta kā daļēja koka, daļēja ķieģeļu ēka (10. attēls). Tas liek domāt, ka pašreizējā ķieģeļu ēka, kopā ar piebūvi, celta laikā no 1882. gada līdz 1899. gadam. 1956. gada plānā ēka atzīmēta kā ķieģeļu dzīvojamā ēka. Plānā iezīmēts arī tai piebūvētais koka šķūnis. Ēkā ierīkoti divi dzīvokļi – viens pirmajā stāvā, viens otrajā. Pašlaik māja ir neapdzīvota.

Apjoms, konstrukcijas, plānojums

Pētāmā ēka ir viena stāva kvadrāta formas ķieģeļu mūra ēka uz dolomīta un ķieģeļu mūrētiem pamatiem. Pamati daļēji iegrimuši zemē. Ēkas sienas, ieskaitot dzegu un pamati apmesti ar kaļķa javu un balsināti. Dienvidu fasādē mājai piebūvēts koka korpuss, kurā ir kāpnes uz bēniņu stāvu un no kura var ieiet pirmā stāva dzīvoklī. Dienvidu fasāde apmesta tikai tajā daļā, kur to nesedz koka piebūve.

Pirmajā stāvā izbūvēts viens dzīvoklis ar virtuve un divām istabām. Ēkas jumta stāvā izbūvēts viens dzīvoklis.

109. attēls. Koka piebūve ēkas dienvidu sienā.

110. attēls. Piebūves durvju eņģes

111. attēls. Ēkas ziemeļu fasāde.

Ēkas rietumu fasādi nav iespējams nofotografēt, tā ir aizaugusi ar kokiem.

Jumts, skursteņi.

Ēku sedz divslīpju jumts, ko klāj padomju laikā likts viļņotā “šīfera” (azbestcements) lokšņu segums. Seši pāri siju balstās uz pamatkorpusa sienām. Tā kā jumta stāvā ir iebūvēti dzīvokļi, nav iespējams konstatēt siju savienojuma veidu jumta korē. Virs sijām uzsistas koka latas, kas iespējams sākotnēji balstīja dakstiņu jumtu. Inventarizācijas laikā

bēniņos tika atrasti vairāki jumta dakstiņi (113. attēls). Jumtu vainago daļēji apmests ķieģeļu skurstenis (112. attēls).

112. attēls. Skurstenis, skats uz austrumiem

113. attēls. Bēniņos atrastie jumta dakstiņi, bez meistarų zīmēm.

114. attēls. Ēkas rietumu puses bēniņi, skats uz ziemeļiem

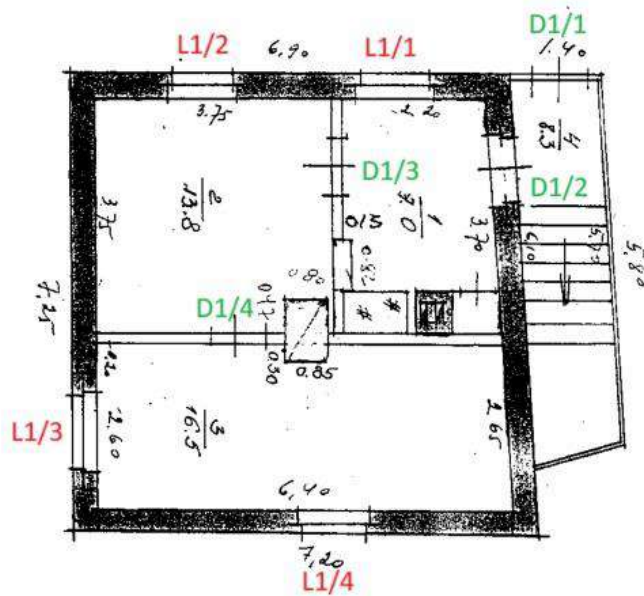

115. attēls. Ēkas austrumu puses bēniņi, skats uz ziemeļiem

116. attēls. Jumta stāvs, skats uz austrumiem

Logi

117. attēls. 1.stāva plāns ar logu un durvju numerāciju.

Ēkas austrumu fasādē ir divi sākotnējie četrdaļīgi verami koka logi (118. attēls). Abiem logiem ir koka slēgi ar kaltām eņģēm un slēgu stiprinājumiem sienā (119. attēls). Abiem

logiem ir metāla stūreņi. Veicot krāsojuma zondāžas konstatētas trīs krāsu kārtas. Sākotnējā krāsa bijusi balta, tad tirkīzzils tonis, virsējā kārtā atkal balta (144. attēls).

Slēgiem konstatēta tikai viena krāsu kārtā. To iekšpuse (atvērtā stāvoklī) gaiši pelēka, slēgu apakšējā un augšējā līstis krāsotas tirkīzzilā krāsā. Domājams, tās krāsotas reizē ar logu tirkīzzilo krāsojumu. Slēgu ārpuse (aizvērtā stāvoklī) tumši pelēkā krāsā (145. attēls).

118. attēls. Logs L1/1

119. attēls. Aizvērts logs L1/1

120. attēls. Loga L1/1
kreisais apakšējais stūris

121. attēls. Loga L1/1
kreisais augšējais stūris

122. attēls. Loga L1/1
labais augšējais stūris

123. attēls. Loga L1/1
labais apakšējais stūris

Logu slēgiem ir kaltas eņģes un eņģu pirkstis. Eņģes bijušas pelēki krāsotas tāpat kā slēgi.

124. attēls. Loga L1/1 slēga kreisais apakšējais stūris

125. attēls. Loga L1/1 slēga kreisais augšējais stūris

126. attēls. Loga L1/1 slēga labais augšējais stūris

127. attēls. Loga L1/1 slēga labais apakšējais stūris

128. attēls. Loga L1/1 slēga kreisās puses fiksators

129. attēls. Loga L1/1 slēga labās puses fiksators

130. attēls. Loga L1/1 slēgu savienojuma āķis

131. attēls. Logs L1/2

132. attēls. Aizvērts logs L1/2.

133. attēls. Loga L1/2 kreisais apakšējais stūris

134. attēls. Loga L1/2 kreisais augšējais stūris

135. attēls. Loga L1/2 labais augšējais stūris

136. attēls. Loga L1/2 labais apakšējais stūris

137. attēls.
Loga L1/2 slēga kreisais
apakšējais stūris

138. attēls.
Loga L1/2slēga kreisais
augšējais stūris

139. attēls.
Loga L1/2 slēga labais
augšējais stūris

140. attēls.
Loga L1/2 slēga labais
apakšējais stūris

141. attēls. Loga L1/2 slēga kreisās puses fiksators

142. attēls. Loga L1/2 slēga labās puses fiksators

143. attēls. Loga L1/2 slēgu savienojuma āķis

144. attēls. Logu L1/1 krāsu zondāža

145. attēls. Logu slēgu ārpusē krāsa

146. attēls. Logu slēga iekšpusē krāsa

Ziemeļu sienā loga aila aizmūrēta ar baltiem silikāta ķieģeļiem (147. attēls).

147. attēls. Aizmūrēta loga aila ziemeļu fasādē

148. attēls. Aizmūrēta loga aila, skats no ēkas iekšpus

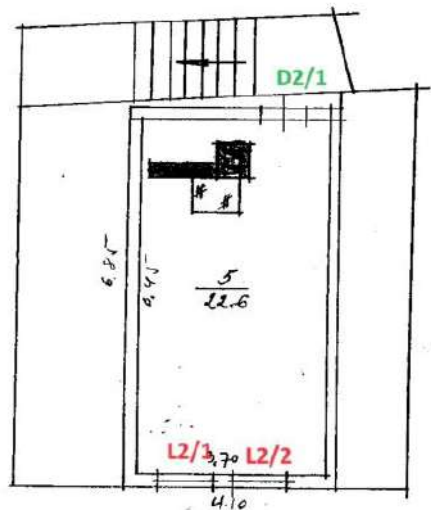
Rietumu sienā viena loga aila ar četrdaļīgu koka logu (149. attēls). Loga augšējā daļā iebūvēts vēdlodziņš. Loga krāsojums konstatēts divās kārtās – apakšējā kārtā ar tirkīzzilu krāsojumu, virsējā balta (150. attēls).

149. attēls. Logs 1/ 4.

150. attēls. Loga 1/ 4 krāsojuma zondāža

151. attēls. Otrā stāva plāns ar logu un durvju numerāciju

Ēkas ziemeļu fasādes otrajā stāvā divi sešu rūšu verami koka logi. Austrumu puses logam saglabājušie visi četri logu stūreņi (152. attēls), rietumu puses logam divi stūreņi zuduši (153. attēls). Logi krāsoti vienā kārtā pelēcīgā tonī.

152. attēls. Ziemeļu fasādes otrā stāva austrumu puses logs, plānā L2/1

153. attēls. Ziemeļu fasādes otrā stāva rietumu puses logs, plānā L2/2

Durvis

Ēkas ārdurvis, iespējams saglabājušās sākotnējās, tās no ārpuses klātas ar brūni krāsotu preskartonu (154. attēls). Durvīm saglabājies sākotnējais rokturis (156., 157. attēls). Durvis no iekšpuses zaļi krāsotas vienā kārtā. Nav iespējams konstatēt, kāda ir bijusi sākotnējā durvju aila un virsgaismas logs.

154. attēls. Ieejas durvis D1/1, skats no ārpuses

155. attēls. Ieejas durvis D1/1, skats no iekšpuses

156. attēls. Ieejas durvju rokturis, skats no ārpuses

157. attēls. Ieejas durvju rokturis, skats no iekšpuses

158. attēls. Pirmā stāva dzīvokļa ieejas durvis, skats no kāpņu telpas, plānā D1/2

159. attēls. Pirmā stāva dzīvokļa ieejas durvis, skats no kāpņu telpas, plānā D1/2

160. attēls. Pirmā stāva dzīvokļa ieejas durvis, skats no dzīvokļa puses, plānā D1/2

161. attēls. Otrā stāva dzīvokļu ieejas durvis, plānā D2/1 (attēls)

Pirmā stāva dzīvoklim ir brūni krāsotas koka dubultdurvis, viena durvju puse balti krāsota (158. attēls, 159. attēls). Pirmā stāva dzīvokļa iekšdurvis nav saglabājušās, ir tikai durvju aillas.

Kāpnes.

Sākotnējās kāpnes un piebūve zudušas, par tām liecina tikai atsevišķas detaļas ēkas fasādes neapmestajā daļā. Tagadējās kāpnes, kas ved uz bēniņiem, izvietotas koka piebūvē, kas spriežot pēc materiālu izvēles un apdares veida izbūvēta 20. gadsimta otrajā pusē (162. attēls).

162. attēls. Kāpnes uz bēniņu stāvu.

Apkures ierīces

Ēka tikusi apkurināta ar krāsnīm. Pirmajā stāva dzīvokļa virtuvē bijusi plīts, kas tagad nojaukta (163. attēls).

163. attēls. Plīts vieta un skurstenis pirmā stāva dzīvoklī

164. attēls. Krāsns pirmā stāva dzīvoklī, skats uz rietumiem

Abas pirmā stāva dzīvokļa istabas apsildīja krāsns, kas mūrēta no neglazētiem podiņiem (164., 165. attēls). Bēniņu stāva dzīvoklī apkures ierīču nav, ir tikai apmests skurstenis.

165. attēls. Neglazētu podiņu krāsns, skats uz austrumiem

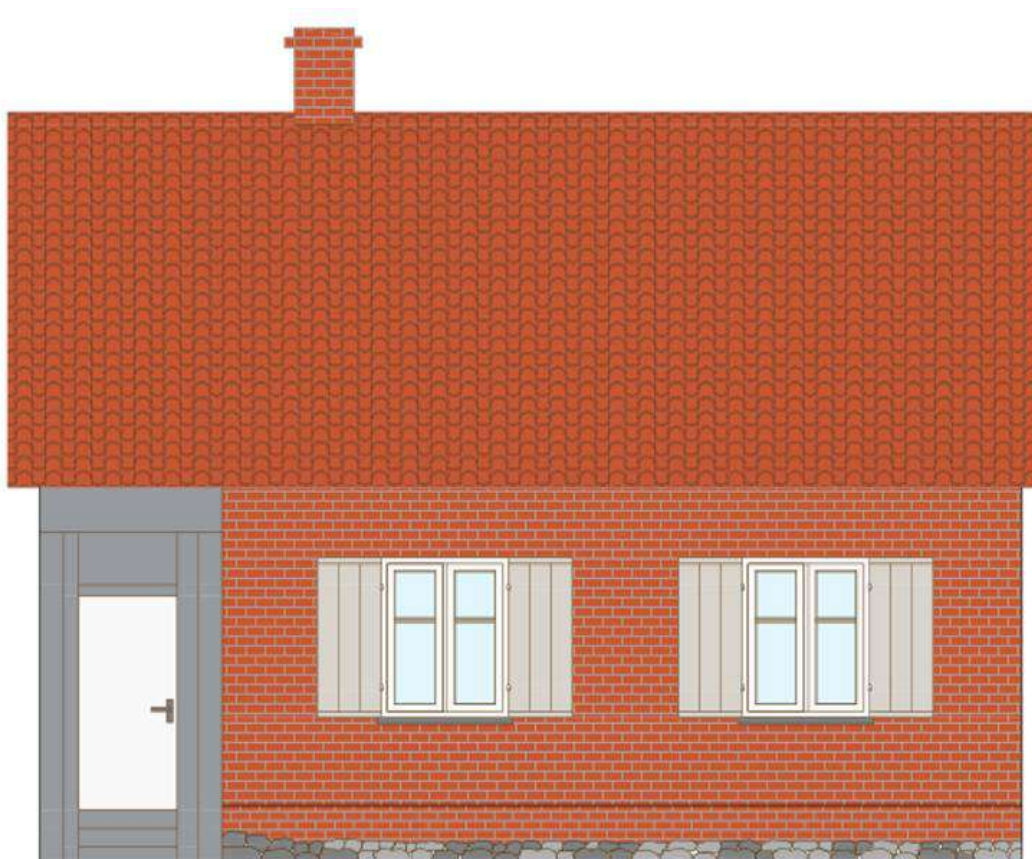

166. attēls. Otrā stāva dzīvoklis, skats uz dienvidiem

Secinājumi

Apkopojot inventarizācijas gaitā iegūto informāciju, iegūti šādi secinājumi.

1. Ēka celta laikā no 1882. gada līdz 1899.gadam. Tā bijusi viena stāva ķieģeļu mūra ēka, celta uz mūrētiem dolomīta-ķieģeļu pamatiem. Pie ēkas dienvidu sienas bijusi koka piebūve, kurā atradās kāpnes uz bēniņu stāvu un ieeja pirmā stāva dzīvoklī.
2. 20. gadsimta sākumā ēkas fasāde, ieskaitot pamatus un dzegu apmesta ar kaļķu javu un balsināta.
3. Sākotnēji ēkai bijis dakstiņu jumts, virs tā daļēji apmests ķieģeļu skurstenis.
4. Ēka saglabājusi sākotnējos logus un slēgus ar logu stūreņiem, enģēm un slēgu stiprinājumiem.
5. Saglabājušās arī ēkas ieejas durvis un durvju rokturis.

167. Sākotnējās austrumu fasādes rekonstrukcija

Rekomendācijas

1. Projektējot ēkas rekonstrukciju, saglabājams esošās būves apjoms.
2. Ēkai vēlams atjaunot dakstiņu segumu. Vēsturiskā jumta konstrukcija saglabājama, ja nepieciešams, to protezējot un labojot.
3. Ēka aprīkojama ar cinkotā skārda tehnēm un notekcaurulēm, izmantojot atbilstošus Bauskas vecpilsētā esošus prototipus. Cik vien tas tehniski iespējams, jā saglabā autentiskās detaļas – notekcauruļu vēsturiskie stiprinājumi.
4. Ēku renovējot, skursteņu “galva” saudzīgi saglabājama un rūpīgi atjaunojama.
5. Logi un slēgi restaurējami un krāsojami, precizējot toni darba gaitā un, vēlams, izmantojot dabīgo lineļlas krāsu, kā arī ievērojot pareizas krāsošanas tehnoloģiju. Energoefektivitātes nodrošināšanai koka rāmī iestrādājama stikla pakete.
6. Ārdurvis projektējamas atbilstoši vēsturiskiem analogiem. Durvis būtu jāapriko ar tām stilistiski atbilstošu furnitūru – virām, rokturi, noseGPLāksni.
7. Fasāde krāsojama ar kaļķa krāsu, precizējot krāsu zondāžās konstatēto toni.
8. Ēkas pamatu apmetums jālabo ar kaļķu apmetumu un jākrāso ar kaļķu krāsu.
9. Rekonstruējot ēku, cik vien tas tehniski iespējams, jā saglabā autentiskās detaļas – eņģes, logu stūreņi, slēģu fiksatori, durvju rokturi.

168. austrumu fasādes rekonstrukcijas priekšlikums

169. attēls. Ēkas kopskats, plānā nr. 4 (1. attēls)

Ēkas vēsture un būvvēsture.

Pētāmā ēka atzīmēta jau 1797. gada plānā. Gara taisnstūrveida ēka ar gala fasādi perpendikulāri orientēta pret ielu, bet novietota attālināti no ielas līnijas. (2. attēls). 1848. gada plānā ēka iezīmēta slīpi pret ielu. (6. attēls). 1882. gada plānā ēka atzīmēta kā koka ēka. 1899. gada plānā ēka atzīmēta kā daļēja koka, daļēja ķieģeļu ēka (10. attēls). Tas liek domāt, ka ēka apmesto mūra sienu ieguvusi laikā no 1882. gada līdz 1899. gadam. Pēc Otrā pasaules kara ēka remontēta, nokrāsota fasāde un izveidota jumta izbūve, kurā ierīkoti divi dzīvokļi. Ēkas pirmajā stāvā ierīkoti četri dzīvokļi. Pašlaik māja ir neapdzīvota.

Apjoms, konstrukcijas, plānojums

Pašreizējais ēkas pamatapjoms kopumā saglabājies tāds, kāds tas bijis ēku uzceļot. Taisnstūra formas viena stāva koka statņu ēka, celta uz akmeņu-ķieģeļu pamatiem. Ēka atrodas pagalmā, ar garāko fasādi orientēta pret pagalma vidu. Ēku sedz divslīpju jumts ar jumta izbūvi rietumu pusē. Zem jumta profilēta dzega.

Fasādi sedz salīdzinoši labi saglabājušies sākotnējie apšuvuma dēļi, kuri atsevišķās vietās aizstāti ar citiem materiāliem (170. attēls).

170. attēls. Dažādu laiku un materiālu fasāžu labojumi.

Ziemeļu siena pirmā stāva līmenī nosepta ar metāla jumta plāksnēm. Rietumu fasādes bojājumi laboti ar metāla plāksnītēm. Daļa jumta izbūves apšūta ar platiem dēļiem, kas atbilst fasādes apšuvuma dēļiem, daļa ar šaurākiem dēļiem. Ēkas stūri bijuši segti ar abās plaknēs liktiem platiem (18 cm) dēļiem – stūra pilastru imitācijām (171., attēls). Pēc atspieduma uz rietumu fasādes D stūra redzams kādreizējā pilastra platumu iezīmējošs atspiedums (krāsojuma robeža) (172. attēls). Tā kā stūru apdares “pilastrī” nav saglabājušies, šo elementu sākotnējo krāsojumu nav izdevies noteikt.

171. attēls. Ēkas DA stūris ar stūra apšuvuma dēļa stiprinājuma pēdām.

172. attēls. Ēkas DR stūris ar stūra apšuvuma dēļa stiprinājuma pēdām.

Fasādē saglabājusies arī sākotnējā profilētā dzega (173. attēls).

173. attēls. Profilētā jumta dzega.

Inventarizācijas laikā veiktas ēkas fasādes apdares dēļu krāsojuma zondāžas, kurās konstatēts, ka patreiz redzamais sarkani brūnais krāsas slānis ir vienīgais. Sākotnēji ēka bijusi nekrāsota, kā to var redzēt zem padomju laikā stiprinātās mājas numura plāksnes.

Ēkas rietumu fasādē ir sešas sākotnējās logu ailas un viena durvju aila (169. attēls).

Ziemeļu fasādes pirmajā stāvā ir viena durvju aila, otrajā stāvā viena logu aila un divas mazas kvadrātiskas ventilācijas lūkas (175. attēls).

174. attēls. Ēkas dienvidu fasāde

175.attēls. Ēkas ziemeļu fasāde

Dienvidu fasādes pirmajā stāvā ir viena logaila, jumta stāvā viena logaila un viena maza kvadrātiska ventilācijas lūka pažobeles izgaismošanai un vēdināšanai (174. attēls). Dienvidu fasādē redzama sarkanā krāsojuma robeža.

Austrumu fasāde ir apmesta ķieģeļu mūra siena, balsināta ar kaļķa krāsu. Ēkas mūra siena iezīmē gruntsgabala robežu. Mūra fasādē nesimetriski izvietotas trīs logu aillas (176. attēls).

176. attēls.
Ēkas
austrumu
fasāde.

Ēkai ķieģeļu un akmeņu mūrēti pamati, apmesti ar kaļķa apmetumu.

Zem ēkas ziemeļu daļas atrodas pagrabs, kurā var nokļūt pa noeju, kas atrodas pie ēkas rietumu sienas un slēgta ar metāla durvīm (177. attēls).

177. attēls. Noeja uz pagrabu pie ēkas R sienas

Jumts, skursteņi.

Ēkas korpusam saglabājusies sākotnējā divslīpju jumta konstrukcija, ko klāj padomju laikā likts viļņotā “šīfera” (azbestcementa) lokšņu segums.

14 spāru pāri balstās uz sijām, kas četrās vietās nostiprinātas ar vertikālu koka balstu (178. attēls), piecās vietās spāres savilkta ar metāla stieņiem (179. attēls).

178. attēls. Sijas stiprinājums ar vertikālu koka balstu.

179. attēls. Sijas stiprinājums ar metāla stieņiem.

Korē spāres savienotas ar abām spārēm caururbtu koka tapu (180., 181. attēls).

180. attēls. Spāru savienojuma vieta

181. attēls. Spāru savienojuma vieta

Virš spārēm pamatkorpusa daļā uznaģlotas latas, kas balsta “šīfera” segumu. Jumta abos galos saglabājušās slejas ar cinkotā skārda lokšņu segumu, kas šajās vietās var būt ieklātas jau sākotnēji. Tās ir Anglijā ražotas cinkotā skārda loksnes (183. attēls). Jumta kore segta ar stipri sarūsējušu, domājams jaunāku laiku skārdu.

182. attēls. Skārda un šīfera jumta seguma savienojuma vieta

183. attēls. Jumta skārda loksne ar ražotāja zīmi.

Domājams, ka sākotnēji ēkai bijis dakstiņu jumts par ko liecina bēniņos atrastie dakstiņi un to fragmenti (184. attēls).

184. attēls. Ēkas bēniņos atrastais dakstiņš.

Rietumu puses jumta izbūve segta ar dēļu klāju virs kura tagad šīfera loksnes, sākotnēji iespējams, bijis cinkotā skārda jumts (185., 186. attēls).

185. attēls. Jumta izbūve, skats uz dienvidiem

186. attēls. Jumta izbūve, skats uz ziemeļiem

Cauri bēniņiem izmūrēti divi neapmesti ķieģeļu skursteņi, kurus virs jumta kores vainago "galvas". Abas skursteņu "galvas" mūrētas no sarkaniem ķieģeļiem, neapmestas (189., 190. attēls).

187. attēls. D puses skurstenis

188. attēls. Z puses skurstenis

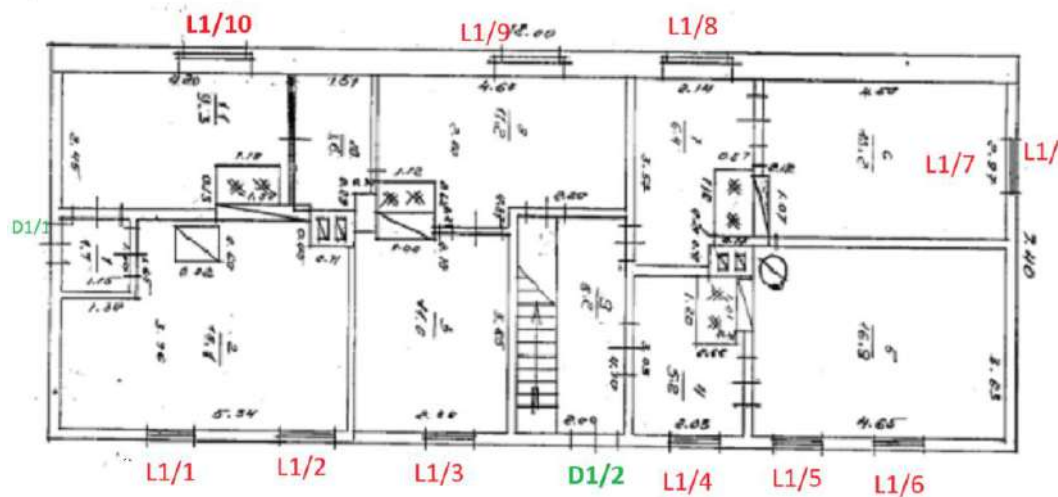
189. attēls. Skurstenis ēkas ziemeļu galā.

190. attēls. Skurstenis ēkas dienvidu galā.

Logi

Ēkai ir daļēji saglabājušies vēsturiskie logi, ārējās palodzes un logailu apmales. Fasādēs konstatējamas divu atšķirīgu profilu logailu apmales (192., 194. attēls).

191. attēls. Ēkas 1. stāva plāns ar logu un durvju numerāciju.

192. attēls. Logs L 1/1 daļēji verams vienas vētnes divdaļīgs balts PVC logs.

193. attēls. Logs L 1/2 neverams viendaļīga balts PVC logs

194. attēls. Logs L 1/3 Divdaļīga verams koka logs

195. attēls. Logs L 1/ 4.
Trīsdalīgs, daļēji verams
koka logs ar vēdlodziņu.

196. attēls. Logs L 1/ 5.
Trīsdalīgs, daļēji verams koka
logs ar vēdlodziņu.

197. attēls. Logs L 1/ 6.
Divdalīgs, daļēji verams koka
logs.

Logiem L 1/ 1, L 1/ 2, L 1/ 4, L 1/ 5, L 1/ 6. saglabājusies vēsturiskā profilētā palodze (198. attēls). Logam L1/ 3 palodzei pielāgota profilēta loga apmale.

198. attēls. Palodzes profils

199. attēls. Profilēta sākotnējā loga
apmale

200. attēls. L1/ 7. Divdaļīgs, verams sešu rūšu koka logs.

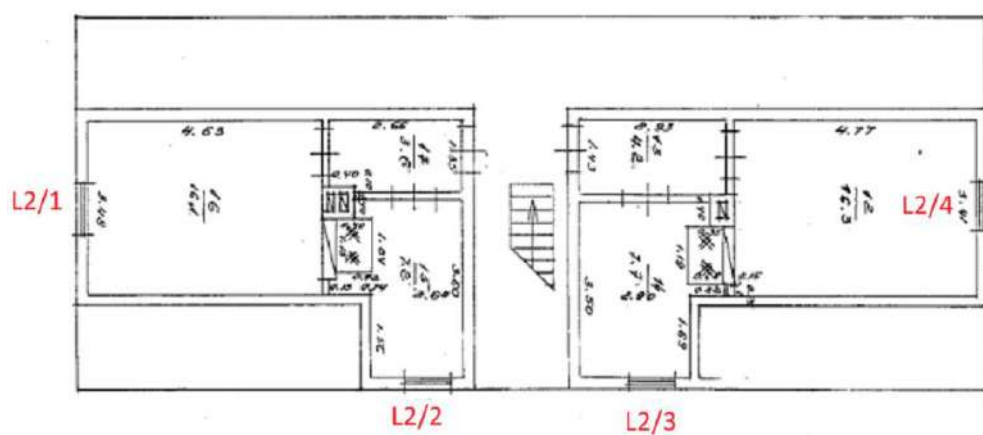
201. attēls. L1/ 8. Divdaļīgs, verams sešu rūšu koka logs

202. attēls. L1/ 9. Divdaļīgs, verams koka logs

203. attēls. L1/ 10. Daļēji verams vienas vērtnes divdaļīgs, balts PVC logs

204. attēls. Ēkas 2. stāva plāns ar logu numerāciju.

205. attēls. L2/1. Trīsdaļīgs verams koka logs.

206. attēls. L2/2. Trīsdaļīgs verams koka logs.

207. attēls. L2/3. Trīsdaļīgs verams koka logs.

208. attēls. L2/4. Trīsdaļīgs verams koka logs.

Durvis.

209. attēls. D1/1. 20 gs. otrās puses koka durvis ziemeļu fasādē

210. attēls. D1/2. 19. gs. koka durvis rietumu fasādē.

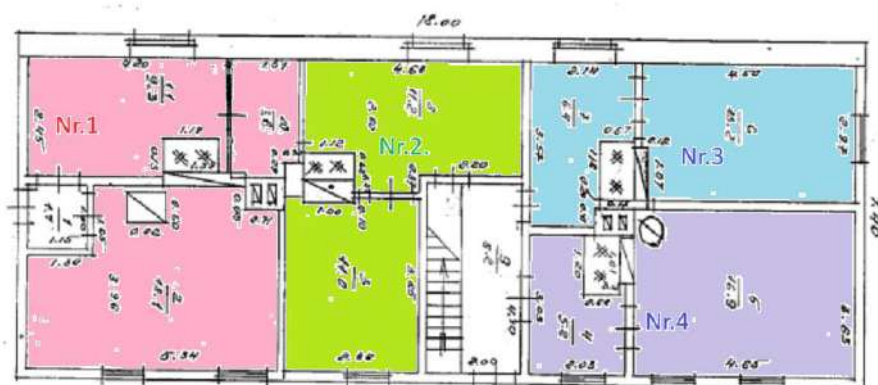

210/1. attēls. Durvju rokturis

Ēkas R fasādē saglabājusies sākotnējā durvju aila ar durvju aplodu un durvīm (210. attēls). Daļēji saglabāties arī durvju rokturis, kas, iespējams pārlikts no kādām vecākām durvīm (210/1. attēls). Durvis krāsotas divās kārtās, apakšējā sarkani brūna, virsējā zaļa. Virsgaismas lodziņš sabūvēts no dažādiem materiāliem. Ziemeļu fasādē padomju laika tumši brūni krāsotas koka durvis ar jumtiņu virs tām (209. attēls).

Apkures ierīces

Ēkā jau sākotnēji bijusi krāšņu apkure. Ēkas pirmajā stāvā ierīkoti četri dzīvokļi, kas apkurināti ar malkas krāsnīm.

211. attēls. Ēkas 1. stāva plāns ar dzīvokļu numerāciju.

212. attēls. Krāsns dzīvoklī nr. 1.

213. attēls. Krāsns dzīvoklī nr. 2.

214. attēls. Krāsns dzīvoklī nr. 2.

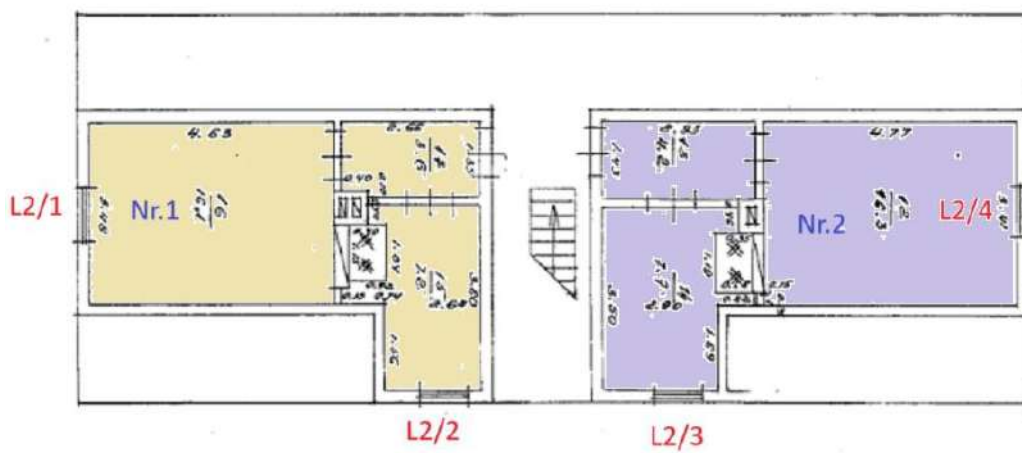
215. attēls. Krāsns un sagraudā plīts dzīvoklī nr. 3

216. attēls. Krāsns dzīvoklī nr. 3

217. attēls. Krāsns dzīvoklī nr. 4.

218. attēls. Ēkas 2. stāva plāns ar dzīvokļu numerāciju.

Ēkas jumta stāvā izbūvēti divi dzīvokļi, kuros iebūvētas plītis un krāsnis.

219. attēls. Krāsns un plīts dzīvoklī nr. 1

220. attēls. Plīts dzīvoklī nr. 2

Kāpnes

Uz otro stāvu ved vienkāršas koka kāpnes zem kurām izbūvēti vairāki pieliekamie (222. attēls).

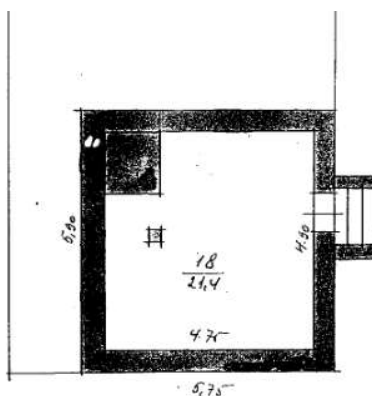
221. attēls. Kāpnes uz otro stāvu.

222. attēls. Zem kāpnēm iebūvētais pieliekamais.

Pagrabs

Zem ēkas ziemeļu gala izbūvēts neliels pagrabs, kas iespējams, saglabājies no sākotnējās ēkas. Uz pagrabu ved kāpnes, kas nosegtas ar piebūvi un metāla durvīm. Pagraba ventilācijas logs aizmūrēts.

223. attēls. Pagraba stāva plāna fragments,

224. attēls. Pagraba ieejas kāpnes.

225. attēls. Pagraba ieejas durvis, skats uz rietumiem.

226. attēls. Pagrabs, skats uz austrumiem.

227. attēls. Pagrabs, skats uz ziemeļiem.

228. attēls. Aizmūrētais pagraba logs, skats uz austrumiem.

Secinājumi

Apkopojot inventarizācijas gaitā iegūto informāciju, iegūti šādi secinājumi:

1. Sākotnējā ēka bijusi viena stāva koka guļbaļķu ēka, celta 18. gadsimta otrajā pusē.
2. Tagad redzamā ēka celta laikā no 1839. gada līdz 1882. gadam. Tā ir statņu būve uz mūrētiem akmeņu-ķieģeļu pamatiem, kas apbūvēta ap sākotnējo guļbaļķu ēku.
3. Ēkai bijis dakstiņu jumts, jumta abos galos ieklātas Anglijā ražotas cinkotā skārda loksnes. 20. gadsimta otrajā pusē dakstiņu jumts nomainīts pret viļņotā azbestcements (šīfera) loksnēm.
4. Ēka apšūta ar dēļiem, sākotnēji nekrāsota. 20. gadsimta pirmajā pusē sarkani krāsota.
5. Pamati apmesti, balsināti.

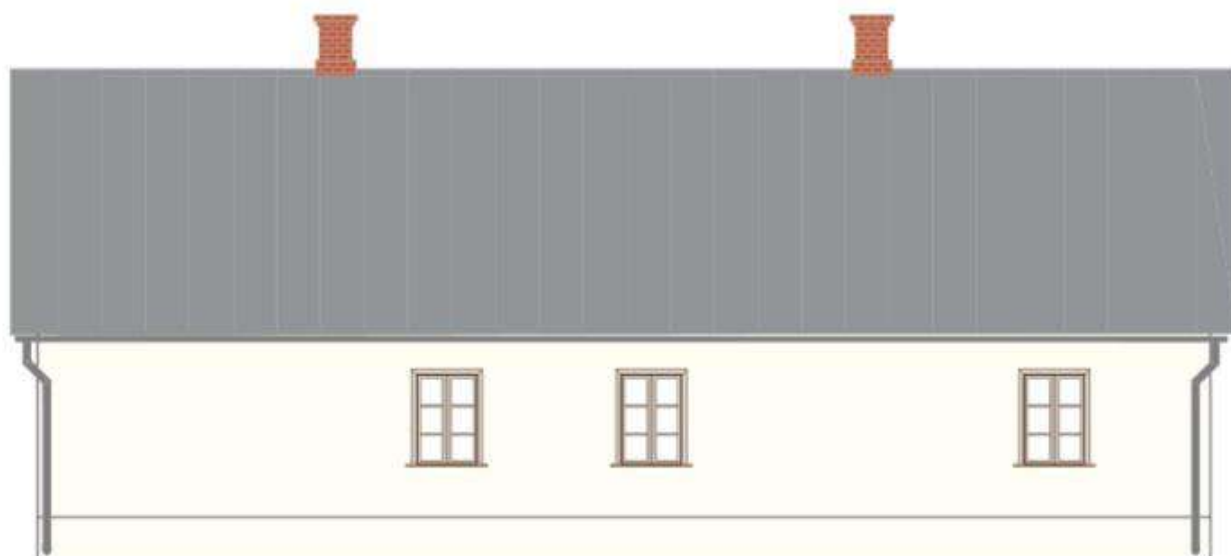
6. Austrumu siena ķieģeļu mūra, apmesta, balsināta, tajā trīs nesimetriski izvietotas logu aillas.
7. Ēkas rietumu sienā sešas logu aillas un vienu durvju aila. Dienvidu sienas pirmajā stāvā saglabāties sākotnējais logs.
8. Sākotnējie logi bijuši sešu rūšu balti krāsoti koka logi, logu apmales profilētas, balti krāsotas.
9. Koka durvis sākotnēji bijušas sarkani krāsotas, durvju rokturis, iespējams, pārlikts no vecākām durvīm.
10. Zem ēkas ziemeļu gala izbūvēts pagrabs.

Rekomendācijas

1. Projektējot ēkas rekonstrukciju, saglabājams esošās būves apjoms.
2. Ēkai vēlams atjaunot dakstiņu vai skārda lokšņu jumta segumu. Vēsturiskā jumta konstrukcija saglabājama, ja nepieciešams, to protezējot un labojot.
3. Ēka aprīkojama ar cinkotā skārda teknēm un notekcaurulēm, izmantojot atbilstošus Bauskas vecpilsētā esošus prototipus. Cik vien tas tehniski iespējams, jā saglabā autentiskās detaļas – notekcauruļu vēsturiskie stiprinājumi.
4. Ēku renovējot, skursteņu “galvas” saudzīgi saglabājamās un rūpīgi atjaunojamās.
5. Par paraugu jaunu logu izgatavošanā izmantojams koka logs ar 20. gadsimta sākumam raksturīgo loga dalījumu sešās rūtīs, kas saglabāties ēkas dienvidu fasādē. Logu apmales un palodzes saglabājamās, ja nepieciešams, izgatavojamas jaunas pēc esošā parauga.
6. Jumta izbūvē liekami divi koka logi ar sešu rūšu dalījumu. Lai saglabātu fasādes “ritmu”, trešo logu iezīmē “aklo”.
7. Ārdurvis restaurējamās, trūkstošā furnitūra jāpiemeklē stilistiski atbilstoša.
8. Koka fasāde krāsojama, tonī, kāds redzams fasādē, izmantojot dabīgo lineļlas krāsu, kā arī ievērojot pareizas krāsošanas tehnoloģiju. Mūra fasāde krāsojama ar kaļķa krāsu.
9. Ēkas pamatu apmetums jālabo ar kaļķu apmetumu un jākrāso ar kaļķu krāsu.

229. attēls. Rietumu fasādes rekonstrukcijas priekšlikums

230. attēls. Austrumu fasādes rekonstrukcijas priekšlikums

Detaļas

Ēku īpašnieki, tīrot un kārtojot teritoriju, atraduši vairākas interjera detaļas, kuras nav iespējams saistīt ar kādu konkrētu ēku, bet neapšaubāmi tās saistāmas ar šo ēku kompleksu.

231. attēls. Jumta dakstiņi ar meistarzīmi.

232. attēls. Krāsns podiņu fragmenti

233. attēls. Krāsns podiņu fragmenti

234. attēls. Neglazēti krāsns podiņu fragmenti

235. attēls. Neglazēts krāsns podiņš

236. attēls. Krāsns podiņš ar firmas zīmi

237. attēls. Krāsns podiņa firmas zīme

238. attēls. Loga slēģis.

238. attēls. Mēbeles detaļa.

Vispārīgie secinājumi un rekomendācijas visam ēku kompleksam.

Secinājumi

Gruntsgabals Plūdoņa ielā 42, ar nelielām izmaiņām saglabājis savu sākotnējo apbūvi un veido vienotu vēsturiskās apbūves zonu un labi raksturo gruntsgabala apbūves veidošanas principus.

Rekomendācijas

Nemot vērā nepieciešamību saglabāt Bauskas vēsturiskā centra kultūrvēsturisko vidi, plānojumu, oriģinālās apbūves daļas un ainavu, izstrādājot objektu rekonstrukcijas priekšlikumus un būvprojekta risinājumus ēkām Bauskā, Plūdoņa ielā 42, attiecībā uz to vizuālo tēlu būtu jāievēro šādi nosacījumi:

1. Jāsaglabā ēku vēsturiskais apjoms.
2. Jāatjauno vēsturiskie jumta segumi.
3. Durvis, logi un slēgi restaurējami vai izgatavojami jauni pēc vēsturiskiem analogiem. Tie būtu jāaprīko ar stilistiski atbilstošu furnitūru – virām, rokturiem, noseGPLāksnēm, logu stūreņiem, slēgu fiksatoriem. Būvgaldniecības detaļas krāsojamas, izmantojot dabīgo lineļļas krāsu, kā arī ievērojot pareizas krāsošanas tehnoloģiju. Energoefektivitātes nodrošināšanai koka rāmī iestrādājama stikla pakete.
4. Pēc iespējas jāsaglabā vēsturiskās detaļas – ūdens notekas, logu palodzes, apmales, dzegas.
5. Ja īpašnieks vēlas paaugstināt ēkas energoefektivitāti, šādā nodomā tomēr nedrīkst postīt ēkas vēsturisko fasādi un tās elementus. Tas nozīmē, ka ēku drīkst siltināt no iekšpuses, izmantojot būvei draudzīgus siltumizolācijas materiālus: linšķiedras, kaņepes, ekovati, kokšķiedras plāksnes. Akmensvati vai putuplastu (uzputoto polistirolu) izmantot nedrīkst, jo šie materiāli veicina kondensāta veidošanos un mitruma uzkrāšanos, kā rezultātā konstrukcijas bojā pelējums, sēnes, sīkbūtnes. Turklāt akmensvati un putuplastu mēdz bojāt grauzēji.

Kopumā visam kompleksam jāmēģina saglabāt tā grūti interpretējamā un netveramā vēsturiskās vides izjūta, kas slēpjas tieši nepārveidotā, īstā, oriģinālā objektā.

Vēsturiskie attēli

Pils iela

1934. gada foto

Autors Ģederts Ramans

Bauskas muzejs,

inv.nr. BNM_13380

A. Upīša iela

1973. gada foto

Autors Gunārs Silakaktiņš

Bauskas muzejs,

inv.nr. BNMneg. 197

1993. gada foto

Autors Leonīds
Trofimčuks

Bauskas muzejs,
nv.nr. BNMneg. 2585

Foto ap 1970. gadu

Autors nezināms
Privātkolekcija

Foto ap 1995. gadu
Autors nezināms
Privātkolekcija

Foto ap 1995. gadu
Autors nezināms
Privātkolekcija

Foto ap 1995. gadu
 Autors nezināms
 Privātkolekcija

Foto ap 1995. gadu
 Autors nezināms
 Privātkolekcija

Publikācijas

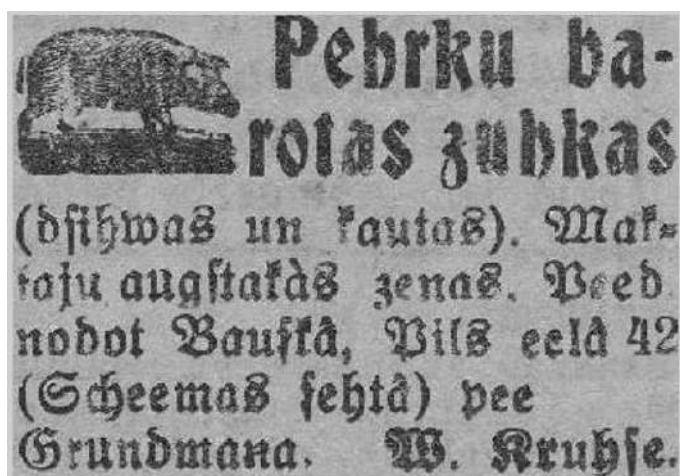
Richter's Baltische
Verkehrs- und
Adressbücher. II
Band. Kurland, 1912

- 138. Karl Zantewitich.
- 139. Peije Sulijohn.
- 140. M. Meier.
- 141. Abel Berkowiz.
- 142. Karl Graf.
- 147. Abel Berkowiz.
- 148. Ji. u. Necha Israeljohn
- 149. Fürstin Elii. Lieven.
- 150. Eduard, Marie, Selma u.
India Trenger.
- 155. 156. Stadt Bauske.

Bauskas Wehstnesis.
Nr. 38. 21.09.1928.

Bauskas Wehstnesis,
Nr. 13. 31.01.1933.

Bauskas Avīze
Nr. 44. 17.11.1933.

Bauskas Wehstnesis,
Nr. 47. 01.12.1933.

Pahrđ. mahjas
laba seme, ar ehām, labu
augļu dahrsu beeschī ap-
dsibwotā weetā. Naudas
malaga Ls 5000 - 6000. Su-
walas finas Pils eelā 42
pee Grundmora.

Bauskas Vēstnesis
Nr. 15. 12.04. 1935.

Apūdeņošanas jautājumā nevienu darbu ne vien
sūknī neiegādājaties pirms neesat pārbaudījis
mana uzņēmuma piedāvājumus.
Daru zināmu, ka paplašinu savu uzņēmumu ar
ļoti vērtīgiem jauninājumiem

apūdeņošanas nozarē

Pie manis šeit Bauskā, un Rīgā jūs dabusāt
sūkņus, kuri labuma, ūdens isdevas arī koka
un cenu ziņā nav sūkņa kas līdzinātos.
Bez tam aku urbsānu parkartoju uz
ļoti daudzsoļošanai mašinām.

Lauksaimnieki, apsverat ar saprātu pārkoņa posta
darbus, kamēr nav par vēlu. Šai jautājumā
varu jums sniegt vispilnīgāko palīdzību.
Pārbaudat mana uzņēmuma piedāvājumus.
Jūs gūsat vairāk kā cerat.
Adrese: Rīgā, Merķeļa ielā 6, blakus cirkum,
Bauskā, Pils ielā 42. Pēc vienošanās pieņemama
arī nomaksa.

J. Šulcs

Brīvā Zeme
Nr. 117. 26.05.1936.

IEVĒRĪBU!

Nevienu sūknī, nevienu apūdeņošanas ierīci nerīkojiet pirms neesat
pārbaudījuši mana uzņēmuma piedāvājumus.

Urbju artēziskas un citas akas
ar rokām vai mašinām. Bez tam apūdeņošanas jautāju-
mā esmu papildinājis ar vērtīgiem jauninājumiem.
Uzrādu nekļūdīgi ūdens ādres.

Ierīkoju visdrošākos zibeņa novadus

J. ŠULCS Rīgā, Dzirnau ielā Nr. 93.
Tālrunis 21465.
Bauskā, Pils ielā Nr. 42. Tālr. Bauska 206.
Jūs gūsat vairāk, kā cerējāt.

Bauskas Vēstnesis
Nr. 18. 03.05. 1940.

**Vākšanas un pārstrādāšanas paju
sab. „Izejviela” lūzmu pārstrādāšanas
punkstu adreses spodrības nedēļā.**
Bauskas apriņķī.
Vecumniekos — katru trešdienu
tirgus laikā.
Skaistkalnē — katru ceturtdienu
tirgus laikā.
Bārbelē — pie patērētāju biedrības
nama pirmdienās.
Taurkalnē — Jaunkrūkās, sestdienās.
Bauskā — Pils ielā 42.

LPSR AP Prezidija
ziņotājs
Nr. 43,
10.19.1940

Vietējo iestāžu paziņojumi.
Bauskas pilsētas pašvaldības uzraudzībai pakļauto
ĪPAŠUMU SARAKSTS.
Bauskā, 1940. g. 16. oktobrī. 304.
Pilsētas vecākais L. Leitans.
Sekretārs P. Austrins.
Num. Tek. rēķins Iela, kurā nams atrodas Īpašnieks
p. k. Pasta krājkasē

LPSR AP Prezidija
ziņotājs
Nr. 43,
10.19.1940

36.	16236	Plūdoņa 32	Jēkabs Augstkalns.
37.	16237	Plūdoņa 36	Ebreju nac. fonda b. un Pese Leibovics.
38.	16238	Plūdoņa 38	Berkovica mant.
39.	16239	Plūdoņa 40	Haims Feitelmans u. c.
40.	16240	Plūdoņa 42	Žiema mant.
41.	16241	Plūdoņa 44	Izraelis Joffe.

Latvijas PRS
Bauskas rajona,
tautas deputātu
padomes
izpildkomitejas
rīkojums Nr. 103,
20.05.1986

Latvijas PSR
BAUSKAS RAJONS
TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES
IZPILDKOMITEJA

Латвийская ССР
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
БАУСКОГО РАЙОННОГО
СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

Rīkojums

Bauskā 1986. gada 20.05. № 103.

Sakarā ar gaidāmo ekskursantu un tūristu apmeklējumu skaita pieaugumu vasaras periodā Bauskas pilsētā, paredzēts veikt ievērojamus darbu apjomus pilsētas tīrīšanā labiekārtošanā. Lai nodrošinātu plānotā apjoma izpildi, u s d o d u t: Bauskas pilsētas un rajona organizācijām un uzņēmumiem piedalīties šo darbu izpildē ar savu darbaspēku un materiāliem un katram veikt objektu labiekārtošanu noteiktajos termiņos, saskaņā ar pielikumu.

Lai uzlabotu ēku fasāžu krāsojuma kvalitāti, organizācijām un uzņēmumiem ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai novērstu ēku fasāžu bojāšanos (jūntu, notekū, apsekojumu, fasādes apdares materiālu remonts).

Pirms ēkas krāsošanas nodrošināt nepieciešamos sagatavošanas darbu veikšanu pēc tehnoloģiskās nepieciešamības (vecās krāsas noņemšana, gruntēšana u.c.).

Fasāžu krāsošana neaizskārt, kamēr nav veikti sagatavošanas darbi, kurus pieņem komisija, kuras sastāvā ietilpst rajona arhitekta un Daivokļu saimniecības pārvaldes pārstāvji.

Saskaņot ar rajona arhitektu ēku fasāžu krāsojuma toņu paraugus saskaņā ar fasāžu pastu.

Rajona arhitekta sniegt konsultācijas par veicamajiem darbiem.

Rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniekam V. OŠENOVAM kontrolēt dotā rīkojuma izpildi kopumā.

Izpildkomitejas priekšsēdētāja Z. Metlāns

Rīkojuma Nr. 103, 20.05.1986

22.	Dzīv. saimn. pārvalde	Rīgas iela 31 fasādes krāsošana	19.06. ✓
23.	" "	Pastu iela 1 fasādes un jūntu krāsošana	19.06. ✓
24.	" "	Uzvaras iela 16 fasādes krāsošana	19.06. ✓

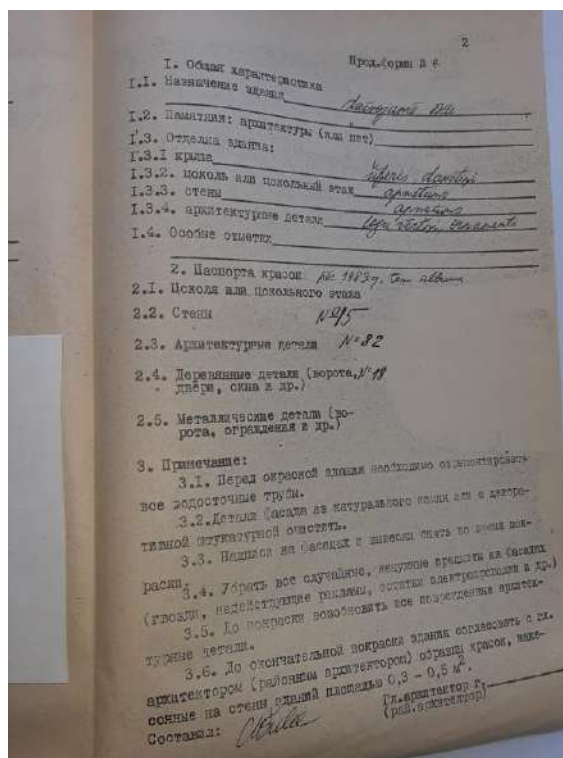
Pielikums rīkojumam
Nr. 103,
20.05.1986

Krāsu pase ēkā

A. Upīša ielā 42,
(tagad Plūdoņa iela
42/1, 42/2)

Bauskas novada
būvvaldes arhīvs

Krāsu pase ēkā

A. Upīša ielā 42,
(tagad Plūdoņa iela
42/1, 42/2)

Bauskas novada
būvvaldes arhīvs

Izmantotie informācijas avoti

1. Latvijas Valsts vēstures arhīvs
2. Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas pieminekļu dokumentācijas centra arhīvs, Bauskas vecpilsētas lietas
3. Bauskas muzeja krājums
4. LNB Periodikas nodaļa
5. Bauskas novada būvvaldes arhīvs
6. Richter's Baltische Verkehrs – und Adressbücher. II Band. Kurland. 1912.
7. Ilmārs Dirveiks. Rīgas dzīvojamo māju logi 19. gs. vidus – 20. gs. Rīgas domes pilsētas attīstības departaments. 2003.
8. Pirmsprojekta zinātniskā izpēte ēkai Bauskā, V. Plūdoņa ielā 26. Rīga, 1989. Latvijas Valsts Kultūras komitejas Restaurācijas institūts. Autore Valda Kvaskova.
9. Kuldīgas vecpilsētas apbūves noteikumi attēlos. Kuldīga, 2016.
10. <https://www.bauskasnovads.lv/lv/normativie-akti/projekts-par-bauskas-novada-pasvaldibas-lidzfinansejumu-kulturas-piemineklu-saglabasanai>

**Izraksts no VKPAI rīkojuma nr. 2/15 (01.04.2011.) VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU
AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS REKOMENDĀCIJAS Nr. 2011-3 VĒSTURISKO ĒKU
ENERGOEFEKTIVITĀTES UZLABOŠANAI.**

4.3. Svarīga vēsturisko ēku arhitektūras sastāvdaļa ir logi. Tie ir viens no aktīvākajiem fasādes elementiem, kā arī stila un laikmeta tehnisko iespēju spogulis. Jācenšas saglabāt katru oriģinālu logu, to kopjot, remontējot un restaurējot. Logu nomaiņa atbalstāma tikai gadījumos, ja bojājumu novēršana ievērojami pārsniedz jauna, kvalitatīva un tāda paša materiāla loga izgatavošanas un iestrādāšanas izmaksas. Kā kompromiss pieļaujama logu iekšējo rāmju nomaiņa. Pēc iespējas jā saglabā vismaz logu oriģinālie ārējie rāmji. Logu nomaiņa veicama vienīgi saskaņā ar visas ēkas fasādes risinājuma projektu.

Koka logu un durvju priekšrocības:

koka izstrādājumi ir ekoloģiski, koka resursi dabā atjaunojas;

koka logu un durvju utilizācija nenodara ļaunumu videi;

koka logu un durvju konstrukcija ir elpojoša, palīdz novērst mitrumu un pelējumu telpās;

atbilstoša lietošana un kopšana garantē to ilgmūžību, tie ir remontējami un pārkrāsojami;

koka logus iespējams modernizēt, nomainot stiklus un iestrādājot blīvgumiju; būtiska durvju un logu sastāvdaļa ir arī logu un durvju furnitūra.

Izraksts no saistošajiem noteikumiem par Bauskas novada pašvaldības līdzfinansējumu kultūras pieminekļu saglabāšanai.

Izdoti saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 43. panta trešo daļu un likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 24. panta otro daļu.

Pieteikumu līdzfinansējuma saņemšanai var iesniegt vienu reizi gadā, bet vienam Objektam ne vairāk kā 20 000 *euro* piecu gadu periodā. Vienā pieteikumā var iekļaut vairākus darbu veidus.

II. Finansēšanas nosacījumi un apmērs

1. Līdzfinansējumu piešķir Pašvaldības kārtējā gada budžetā mērķim paredzēto finanšu līdzekļu ietvaros.
2. Pašvaldības līdzfinansējums tiek piešķirts šādiem darbiem:
 - 5.1. arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas vai arhitektoniski mākslinieciskās izpētes sagatavošanai – līdz 90 %, bet ne vairāk kā 2000 *euro*;

- 5.2. tehniskā apsekojuma vai atzinuma sagatavošanai – līdz 90 %, bet ne vairāk kā 2000 *euro*;
- 5.3. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves, tās daļas vai mākslas pieminekļa konservācijas vai restaurācijas būvniecības ieceres dokumentācijas vai tam pielīdzināma dokumenta (konservācijas/restaurācijas programmas) sagatavošanai - līdz 90%, bet ne vairāk kā 5000 *euro*;
- 5.4. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas fasādes vēsturiskās apdares konservācijai vai restaurācijai – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 5000 *euro*;
- 5.5. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas autentisko būvgaldniecības izstrādājumu konservācijai vai restaurācijai vai zudušo būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanai atbilstoši arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas/izpētes rekomendācijām – līdz 80 %, bet ne vairāk kā 5000 *euro*;
- 5.6. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas oriģinālā jumta seguma restaurācijai vai vēsturiskā seguma atjaunošanai atbilstoši arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas/izpētes rekomendācijām – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 10 000 *euro*;
- 5.7. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas konstrukciju konservācijai vai restaurācijai – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 10 000 *euro*;
- 5.8. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas fasādes autentisko dekoratīvās apdares detaļu konservācijai vai restaurācijai – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 5000 *euro*;
- 5.9. publiski pieejama mākslas pieminekļa, arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas interjera apdares un iekārtas elementu konservācijai vai restaurācijai – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 5000 *euro*.
6. Pašvaldības finansējums netiek piešķirts:
- 6.1. jaunai būvniecībai;
- 6.2. darbiem objektos, kas nav kultūras pieminekļi, vai nav Bauskas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas vēsturiskā apbūve (būvēti pēc 1940. gada);
- 6.3. jaunu, vēsturiskajai apbūvei neatbilstošu būvelementu izgatavošanai un uzstādīšanai;
- 6.4. komunikāciju remontam vai būvniecībai;
- 6.5. realizētiem projektiem.